

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi maatalouden rakennetuista annetun lain, porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain ja kolttalain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi maatalouden rakennetuista annetun lain, porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain ja kolttalain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta (HE 164/2022 vp): Asia on saapunut maa- ja metsätalousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Maija Kaukonen, maa- ja metsätalousministeriö
- neuvotteleva virkamies Sanna Koivumäki, maa- ja metsätalousministeriö
- lainsäädäntöneuvos Jyri Inha, valtiovarainministeriö
- ryhmäpäällikkö Olli Niskanen, Luonnonvarakeskus
- yksikönjohtaja Esko Leinonen, Ruokavirasto
- porotalousasiantuntija Päivi Kainulainen, Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- maa- ja metsätalouspalveluiden johtaja Teppo Pöllänen, OP Ryhmä
- tutkimusjohtaja Juha Lappalainen, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- ympäristö- ja elinkeinolakimiessihteeri Sarita Kämäräinen, saamelaiskäräjät
- porotalousneuvoja Anna-Leena Jänkälä, Paliskuntain yhdistys
- kehityspäällikkö Petri Koivisto, ProAgria Keskusten Liitto ry
- toiminnanjohtaja Jonas Laxåback, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- oikeusministeriö
- ympäristöministeriö
- Verohallinto, Harmaan talouden selvitysyksikkö
- Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Satakunnan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Finanssiala ry
- Kolttien kyläkokous

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi maatalouden rakennetuista annettua lakia, porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annettua lakia, kolttalakia ja maatilatalouden kehittämisrahas-
tosta annettua lakia. Maaseutuelinkeinojen rahoituslaki ja peruskuivatustoiminnan tukemisesta
annettu laki ehdotetaan kumottavaksi.

Ehdotettavat muutokset lakeihin liittyvät Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan uudis-
tukseen vuosiksi 2023—2027 ja siihen kytkeytyvän Suomen yhteisen maatalouspolitiikan strate-
giasuunnitelman toimeenpanoon edellä mainittuina vuosina. Lakeihin ehdotetaan tehtäväksi
muutokset, joilla sähköinen tuenhaku olisi ensisijainen tuen haun muoto. Osaan laeista ehdote-
taan lisättäväksi myös EU-säädöksistä johtuen tarkennuksia ja lisäyksiä myönnettävien tukien
edellytyksiin sekä eräitä tarkennuksia tukien ehtoihin ja takaisinperintään sekä hallinnollisiin me-
nettelyihin tukien osalta. Maatalouden rakennetuista annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi
maatilan investointitukiin yhteinen ojitusinvestointi, jolla vastaisuudessa tuettaisiin peruskuiva-
tustoimintaa. Muilta osin lakeihin ehdotettavat muutokset olisivat pääosin päivitysluonteisia tek-
nisiä tarkennuksia johtuen lähinnä edellä mainitusta uudistuksesta.

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelman mukaan jatketaan sääntelyn ja valvonnan suju-
voittamista ja luodaan ohjelmakauden valmistelussa väline edistämään maatilojen sukupolven-
vaihdoksia sekä kehitetään porotalouden tukijärjestelmää ja turvataan porotalouden investointi-
tuet. Esitys perustuu suoraan hallitusohjelmaan.

Esitys liittyy valtion vuoden 2023 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yh-
teydessä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2023.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi maatalouden rakennetuista annettua lakia, porotalouden ja
luontaiselinkeinojen rakennetuista annettua lakia, kolttalakia ja maatilatalouden kehittämisrahas-
tosta annettua lakia. Maaseutuelinkeinojen rahoituslaki ja peruskuivatustoiminnan tukemisesta
annettu laki ehdotetaan kumottaviksi. Muutokset liittyvät Euroopan unionin yhteisen maatalous-
politiikan uudistukseen vuosiksi 2023 — 2027 ja siihen kytkeytyvän Suomen yhteisen maatalo-
uspolitiikan strategiasuunnitelman toimeenpanoon. Kysymys on pääosin EU-lainsäädännön uu-
distamisesta johtuvista muutoksista tukia koskeviin edellytyksiin, ehtoihin sekä hallinnollisiin
menettelyihin. Sähköinen tuenhaku on jatkossa ensisijainen tuen haun muoto. Maatalouden ra-
kennetukia koskevaan lakiin lisätään tuki yhteiseen ojitusinvestointiin. Toimenpide korvaa pe-
ruskuivatustoiminnan tukemisesta annetun lain mukaisen tuen. Valiokunta pitää esitykseen sisäl-
tyviä lakiehdotuksia kannatettavina ja puoltaa niiden hyväksymistä muuttamattomina. Valiokun-

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

ta esittää seuraavassa eräitä huomioita esitykseen sisältyvistä ehdotuksista ja lainsäädännön jatkokehitystarpeista.

Maatalouden rakennetukea koskevan lakiehdotuksen mukaan tuki myönnetään avustuksena, korkotukena tai valtiontakauksena taikka niiden yhdistelmänä. Nuoren viljelijän aloitusavustukset ja pääosa maatalouden investointituen avustuksista rahoitetaan strategiasuunnitelman toimeenpanoon osoitettavista varoista. Korkotuki rahoitetaan kansallisista varoista. Tuensaajien näkökulmasta keskeinen muutos liittyy siihen, että uutena tukimuotona otetaan käyttöön valtiontakaus. Valiokunnalle on todettu, että valtiontakaus on tarpeen osassa sukupolvenvaihdoksia ja edistää niiden toteutusta erityisesti silloin, kun kyseessä ei ole perheen sisällä tapahtuva tilakauppa. Nykyisessä toimintaympäristössä korkotukilainojen merkitys kasvaa sekä sukupolvenvaihdosten rahoituksessa että rakennusinvestoinneissa. Valtiontakauksen kohteena olevien lainojen pääoman korotus enintään 240 milj. euroon nykyisen 110 milj. euron sijaan on tarpeellinen muutos. Valiokunta pitää muutoksia erittäin tarpeellisina ja kannatettavina. Valiokunta pitää tärkeänä, että maatalouden siirtymää kohti uusiutuvia energialähteitä tuetaan intensiivisesti.

Maatalouden rakennetukia on voinut hakea sähköisessä järjestelmässä vuoden 2015 alusta. Jatkossa hakemukset olisi mahdollista toimittaa ainoastaan sähköisesti. Ruokaviraston määräyksellä voitaisiin kuitenkin tietyillä edellytyksillä mahdollistaa muu kuin sähköinen hakemus. Lisäksi tuen saajan ammattitaitoa koskevaa vaatimusta ehdotetaan kevennettäväksi. Jatkossa ei enää edellytetä yritystoimintaa koskevaa riittävää ammattitaitoa, jos tukea haetaan ympäristön tilaa ja kestäväää tuotantotapaa edistävään investointiin, maatilojen energiainvestointiin tai eläinten hyvinvointia ja bioturvallisuutta edistävään investointiin. Lakiehdotuksen 14 a §:ään sisältyy uusi, EU:n lainsäädännön edellyttämä säännös kaksoisrahoituksen kiellosta. Tukea ei voitaisi myöntää toimenpiteelle, johon on myönnetty muuta julkista rahoitusta, jos se aiheuttaa kaksinkertaisen rahoituksen. Valiokunnan mielestä näitä voidaan pitää kokonaisuuden kannalta perusteltuina muutoksina.

Maatalouden investointituen myöntämistä koskeva keskeinen muutos koskee toimenpiteen aloittamista. Voimassa olevan lain mukaan investointitukea ei saa myöntää toimenpiteeseen, jonka toteuttaminen on aloitettu. Jatkossa investointitukea ei myönnettäisi sellaiseen toimenpiteeseen, jonka toteuttaminen on aloitettu ennen tukihakemuksen jättämistä. Tuettavat toimenpiteet valitaan haussa käytettyjen valintakriteereiden perusteella. Jos investoinnin toteutus on aloitettu eikä toimenpiteeseen myönnetä rahoitusta, hakija ei saa rahoitusta myöskään seuraavassa haussa. Hakija voi näin ollen omalla riskillään aloittaa investoinnin toteutuksen, jos tukihakemus on jätetty viranomaiselle. Toimenpiteeseen liittyviä välttämättömiä suunnittelukustannuksia voidaan tukea, vaikka ne ovat syntyneet ennen tukihakemuksen jättämistä. Tukea ei kuitenkaan voida myöntää kustannuksiin, jotka ovat syntyneet ennen 1 päivä tammikuuta 2023. Valiokunta kannattaa ehdotettua muutosta, sillä se tuo joustavuutta nykyiseen järjestelmään. Samalla se korostaa viestinnän tärkeyttä. Muutoksesta ja sen vaikutuksista tulee tiedottaa mahdollisille tuenhakijoille sekä luottolaitoksille hyvissä ajoin ja tehokkaasti.

Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain muuttamisen osalta valiokunta tuo esiin eräitä tukien toimeenpanoa koskevia kehittämistarpeita. Lakiin ehdotetaan vastaavaa tuettavan toimenpiteen aloittamista koskevaa muutosta kuin maatilojen investointituen osalta. Muutos on tässäkin yhteydessä kannatettava, ja valiokunta korostaa selkeän ja tuenhakijoiden

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

omalla äidinkielellä tapahtuvan tiedottamisen merkitystä. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan lakiehdotuksen mukaisia lainoja ei ole myönnetty vuodesta 2020 lähtien sen vuoksi, että luottolaitokset eivät ole toteuttaneet tarvittavia muutoksia tietojärjestelmiinsä. Tämä on johtunut siitä, että tietojärjestelmien kehitys- ja ylläpitokustannukset ylittävät lainojen kysynnän tuomat hyödyt. Kiinteistökauppojen varainsiirtoverovapaus on sidottu valtionlainan tai korkotukilainan myöntämiseen, joten varainsiirtoverovapaus jää tilanpidon aloittajalta saamatta. Valiokunta katsoo, että varainsiirtoverovapaus tulee mahdollistaa myös porotalouden osalta aloitustukitilanteissa. Toimivaltaisten ministeriöiden tulee yhteistyössä ryhtyä toimenpiteisiin tämän mahdollistamiseksi. Myös valtioneuvosto tulee mahdollistaa porotalouden tilanpidon aloittajalle. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan tämä on mahdollista toteuttaa asetuksella.

Lisäksi valiokunta kiinnittää huomiota saamen kielilain mukaisten oikeuksien toteutumiseen tukihallinnossa sekä tuenhakijoiden yhdenvertaiseen kohteluun tukihallinnossa. Sähköinen asiointi tulee käyttöön pääsääntönä maatalouden rakennetuissa suomeksi ja ruotsiksi. Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetukia voidaan hakea sähköisesti mainituilla kielillä. Valitettavasti vastaavia sähköisiä palveluita ei ole tarkoitus tarjota saamen kielellä asioiville. Kolttalain mukaisia tukia ei voisi lainkaan hakea sähköisessä järjestelmässä. Jos tukea haetaan saamenkielisellä hakulomakkeella, tuen hakeminen on mahdollista tehdä joko paperisella hakemuksella tai käyttäen täytettävää pdf-lomaketta. Lomake toimitetaan suojatulla sähköpostiyhteydellä Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan resurssien puute on syynä hakijoiden epäyhdenvetäiseen kohteluun. Valiokunnan mielestä tukihallinnon viranomaisten tulee ryhtyä toimiin tilanteen korjaamiseksi. Työ- ja elinkeinoministeriön elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia ohjaavana ministeriönä tulee varmistaa riittävät resurssit saamen kielilain noudattamiseen.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki maatalouden rakennetuista annetun lain muuttamisesta

14 b §. Tuen myöntämisen rajoitukset. Lakiehdotuksen 14 b §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti. Muutostarve johtuu harmaan talouden torjunnassa viime aikoina omaksutusta linjasta. Sen mukaan hakijan ja tämän vastuuhenkilöiden ja oikeushenkilön keskeisten omistajien lisäksi on tarkoituksenmukaista ulottaa tuen myöntämisen rajoitusten arviointi koskemaan myös edellä mainittujen tahojen muuta yritystoimintaa. Tämä mahdollistaa tietojen saamisen myös oikeushenkilön laajemmista kytkennöistä, kuten muista liitännäisistä yrityksistä tai vastuuhenkilöiden aikaisemmista yrityksistä. Jos tuen hakija on esimerkiksi vasta perustettu osakeyhtiö tai tukea hakevan oikeushenkilön vastuuhenkilöissä on tapahtunut huomattavia muutoksia, on julkisten velvoitteiden hoitamisen laiminlyönnin riskin arvioimiseksi tarpeen selvittää hakijan vastuuhenkilöiden ja omistajien muu tai aikaisempi yritystoiminta. Mikäli oikeushenkilön vastuuhenkilön muussa tai aikaisemmassa yritystoiminnassa on toistuvasti tai huomattavassa määrin laiminlyöty veroihin ja muihin julkisiin maksuihin liittyviä velvoitteita, oikeushenkilön ei tämän vastuuhenkilön toiminnan vuoksi voida katsoa täyttävän tuen saamisen edellytyksiä.

2. Laki porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain muuttamisesta

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

7 a §. Tuen myöntämisen rajoitukset. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti edellä 1. lakiehdotuksen 14 b §:n kohdalla esitetyin perustein.

23. luku. Tuen palauttaminen, maksamisen lopettaminen, takaisinperintä sekä vähennykset ja seuraamukset

109 §. Tietojensaantioikeus ja tietojen luovuttaminen. Viranomaisten tiedonsaantioikeutta koskevaa säännöstä ehdotetaan täydennettäväksi siten, että viranomaisilla on oikeus saada tietoja kaikista niistä yrityksistä ja henkilöistä, joista se tarvitsee tietoja 7 a §:ssä tarkoitettujen tuen myöntämisen rajoitusten selvittämiseksi. Näin ollen tietojensaantioikeus laajennetaan koskemaan luonnollisen henkilön, tuen hakijan ja tuen saajan lisäksi tämän 7 a §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja vastuuhenkilöitä ja omistajia sekä näiden hallinnoimia tai omistamia muita yrityksiä. Lisäksi tiedonsaantioikeus ulotetaan koskemaan Tullin perimien maksujen laiminlyöntejä.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Maa- ja metsätalousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 164/2022 vp sisältyvät 3. ja 4. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 164/2022 vp sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

maatalouden rakennetuista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) 70 §,
muutetaan 2 §:n 2 ja 3 momentti, 3—5 §, 6 §:n 2 momentti, 7 §:n 4 momentti, 8 §:n 2 momentti, 9 §:n 1 momentti, 11 §:n 3 momentti, 13 §, 14 §:n 2 momentti, 15 ja 16 §, 18 §:n 1 momentti, 19 §, 20 §:n 2—6 momentti, 21 §:n 3 momentti, 27 §:n 4 momentti, 28 ja 29 §, 30 §:n

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

otsikko ja 2 momentti, 35—37 §, 38 §:n 2 ja 4 momentti, 39 §:n 3 ja 4 momentti, 40—44 §, 45 §:n 1 ja 3 momentti, 11 luvun otsikko, 46, 47, 50 ja 51 §, 52 §:n 3 ja 4 momentti, 54 §:n 2 ja 3 momentti, 55 §:n 2 ja 3 momentti, 56 §:n 1 ja 2 momentti ja 61 §,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 2 ja 3 momentti laissa 29/2014, 3 ja 4 §, 6 §:n 2 momentti, 7 §:n 4 momentti, 8 §:n 2 momentti, 9 §:n 1 momentti, 11 §:n 3 momentti, 14 §:n 2 momentti, 21 §:n 3 momentti, 29 §, 30 §:n 2 momentti, 35 ja 36 §, 38 §:n 2 ja 4 momentti, 40, 42 ja 43 §, 45 §:n 3 momentti, 47 ja 61 § laissa 1187/2014, 13 § laissa 417/2018, 18 §:n 1 momentti laissa 252/2021, 19 § mainitussa laissa 29/2014 ja laeissa 598/2009 ja 1507/2009, 20 § viimeksi mainitussa laissa ja laeissa 499/2011 ja 1412/2016, 27 §:n 4 momentti, 37 ja 44 § ja 54 §:n 2 ja 3 momentti mainitussa laissa 1507/2009, 46 ja 50 § mainituissa laeissa 1507/2009 ja 1187/2014, sekä

lisätään 5 §:ään uusi 2 momentti ja lakiin uusi 14 a, 14 b, 45 a ja 51 a § seuraavasti:

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia ei kuitenkaan sovelleta tukeen tai korvaukseen, joka myönnetään maataloutta harjoittavalle tuotantotoiminnasta luopumiseen. Lakia ei myöskään sovelleta Euroopan unionin rakennerahastojen tai Euroopan meri, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston varoista rahoitettavaan tukeen.

Maataloustuotteen jalostukseen ja markkinointiin sekä maatalon toiminnan laajentamiseen maatalouden ulkopuolelle myönnettävistä tuista säädetään maaseudun kehittämisen tukemisesta rahoituskautella 2023—2027 annetussa laissa (/20). Tätä lakia sovelletaan kuitenkin maatilalla tehtävään maataloustuotteiden myyntikunnostukseen.

---

3 §

Suhde Euroopan unionin lainsäädäntöön ja suunnitelmaan

Tätä lakia sovelletaan Euroopan unionin osaksi rahoittamien tukien myöntämiseen, maksamiseen, seurantaan, tarkastukseen ja takaisinperintään, jollei Euroopan unionin lainsäädännöstä muuta johdu. Tämä laki täydentää Euroopan unionin lainsäädäntöä tai, jos tuen rahoitukseen käytettävät varat sisältyvät suunnitelmaan, siihen sisältyviä ehtoja.

Tukea myönnettäessä sovelletaan, mitä valtiontuen myöntämisen edellytyksistä ja rajoituksista maatalousalalla Euroopan unionin lainsäädännössä säädetään, jollei suunnitelman hyväksymistä koskevasta Euroopan komission päätöksestä muuta johdu.

Valtiontukea koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta tämän lain mukaiseen tukijärjestelmään voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Tukijärjestelmän käyttöönottamisesta ja kestosta säädetään valtioneuvoston asetuksella Euroopan unionin osaksi rahoittamia tai kokonaan kansallisista varoista rahoitettuja maatalouden rakennetukia koskevan Euroopan unionin lainsäädännön sekä valtion talousarviossa tai maatilatalouden kehittämisrahaston käyttösuunnitelmassa tukijärjestelmän rahoitusta varten osoitettujen varojen rajoissa.

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *maataloudella* peltoviljelyä, kotieläintaloutta, kasvihuonetuotantoa, puutarha- ja taimitarhaviljelyä, turkistarhausta, porotaloutta, mehiläistaloutta, ammattimaista metsästystä, marjastusta tai sienestystä taikka muuta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen liitteessä I tarkoitettujen tuotteiden tuotantotoimintaa;

2) *suunnitelma-asetuksella* jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2021/2115;

3) *maatilalla* suunnitelma-asetuksen 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti kaikkia viljelijän johtamia, saman jäsenvaltion alueella sijaitsevia maataloustoimintaan käytettäviä yksiköitä;

4) *tuettavalla toimenpiteellä* tilanpidon aloittamiseen tai maatalouden harjoittamiseen liittyvää toimintaa, johon tukea on haettu tai johon tuki on myönnetty;

5) *investoinnilla* rakennuksen, rakenteen tai rakennelman rakentamista, laajentamista, peruskorjaamista tai hankkimista sekä muuta käyttöajaltaan pitkäaikaisen aineellisen ja aineettoman omaisuuden hankkimista;

6) *julkisella tuella* Euroopan unionin, valtion tai muun julkisyhteisön myöntämää rahoitusta tai muuta etuutta, jonka arvo on rahana määriteltävissä;

7) *tuella* maatalouden rakenteen parantamiseen valtion talousarviossa tai maatilatalouden kehittämisrahaston käyttösuunnitelmassa osoitettua rahoitusta, joka myönnetään avustuksena tai korkotukilainan korkotukena, tai valtion puolesta myönnettävää takausta taikka näiden yhdistelmää;

8) *lainaan liittyvällä tuella* tukea, joka myönnetään korkotukilainan korkotukena, valtion puolesta myönnettävänä takauksena tai näiden yhdistelmänä;

9) *kehittämistukilaila* maaseudun kehittämisen tukemisesta rahoituskaudella 2023—2027 annettua lakia (/20);

10) *suunnitelmalla* suunnitelma-asetuksen 104 artiklassa tarkoitettua yhteisen maatalouspolitiikan strategista suunnitelmaa, jonka tukitoimenpiteet rahoitetaan joko Euroopan unionin ja kansallisista varoista taikka kokonaan kansallisista tai kokonaan Euroopan unionin varoista;

11) *horisontaaliasetuksella* yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta sekä neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2021/2116.

5 §

Tuen saaja

Tukea voidaan myöntää luonnolliselle henkilölle tai yksityisoikeudelliselle yhteisölle, joka elinkeinonaan harjoittaa tai ryhtyy harjoittamaan maatilalla maataloutta (*maatalousyrittäjä*). Lisäksi tukea voidaan myöntää yksityisoikeudelliselle yhteisölle, jonka osakkaista tai jäsenistä enemmän kuin puolet on luonnollisia henkilöitä ja jonka tarkoituksena on edistää yhteistoimintaa

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

osakkaiden tai jäsenten harjoittamassa maatalouden tuotantotoiminnassa (*maatalousyrittäjien yhteenliittymä*).

Tukea voidaan myöntää ojitusyhteisölle tai yhteisestä ojituksesta sopineiden kiinteistönomistajien ja vuokraoikeuden haltijoiden ryhmittymälle sikäli kuin ojitusyhteisön jäsenet, kiinteistönomistajat ja vuokraoikeuden haltijat ovat 1 momentissa tarkoitettuja maatalousyrittäjiä. Ojitusyhteisöllä tarkoitetaan tässä laissa vesilaissa (587/2011) tarkoitettua ojitusta varten perustettua vesioikeudellista yhteisöä.

6 §

Nuoren viljelijän aloitustuki

Nuoren viljelijän aloitustuki voidaan myöntää kiinteänä tasamääräisenä tukena tai prosentuaalisena osuutena tuettavan toimenpiteen hyväksyttävistä kustannuksista taikka näiden yhdistelmänä. Tuen muoto, taso ja enimmäismäärä voidaan määrittää kohdealueen, tuotannonalan tai tuen kohderyhmän perusteella ottaen huomioon 1 §:ssä säädetyt tavoitteet, tuotannonalalla vallitseva markkinatilanne ja tuen rahoitukseen käytettävissä olevat varat. Tuki voidaan myöntää avustuksena, korkotukena, valtiontakauksena taikka näiden yhdistelmänä.

7 §

Maatilan investointituki

Valtioneuvoston asetuksella säädetään investointituella tuettavasta toiminnasta, hyväksyttävistä kustannuksista, investointituen tasosta ja enimmäismäärästä sekä tuen muodosta Euroopan unionin lainsäädännön asettamissa rajoissa. Valtioneuvoston asetuksella voidaan myös säätää 3 §:n 3 momentissa tarkoitettujen rahoituksen jakautumisen perusteista ja myöntämisvaltuuden tai määrärahan suuntaamisesta eri rahoituslähteiden välillä. Hyväksyttävistä yksikkökustannuksista säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

8 §

Tuen saajaa koskevat edellytykset

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on tuen kohteena olevaa yritystoimintaa koskeva riittävä ammattitaito. Edellä säädettyä ei kuitenkaan edellytetä, jos kyseessä on ympäristön tilaa ja kestävää tuotantotapaa edistävä investointi, maatilojen energiainvestointi tai eläinten hyvinvointia ja bioturvallisuutta edistävä investointi.

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

9 §

Maatilan sijaintia ja hallintaa koskevat edellytykset

Tuen kohteena olevan maatilan tulee sijaita Suomessa ja, jos kysymys on suunnitelmaan perustuvasta tuesta, suunnitelman soveltamisalueella. Jos hakija on yhteisö, tämän kotipaikan tulee sijaita Euroopan unionin alueella.

---

11 §

Liiketoimintasuunnitelma

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset investoinneista, jotka edellyttävät liiketoimintasuunnitelman esittämistä. Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset liiketoimintasuunnitelman sisällöstä ja esitystavasta sekä suunnitelman laatimisessa käytettävistä lomakkeista.

---

13 §

Tuettavaa toimenpidettä koskevat edellytykset

Maatilan investointitukea ei myönnetä sellaiseen toimenpiteeseen, jonka toteuttaminen on aloitettu ennen tukihakemuksen jättämistä. Edellä säädetystä poiketen ennen tukihakemuksen jättämistä aiheutuneisiin tuettavaksi haettavaan toimenpiteeseen liittyviin välttämättömiin suunnittelukustannuksiin voidaan tukea kuitenkin myöntää. Nuoren viljelijän aloitustukea voidaan myöntää, jos tukea on haettu 24 kuukauden kuluessa tilanpidon aloittamisesta.

Jos tuettavaan toimenpiteeseen sisältyy yhteinen ojitusinvestointi, on investoinnin toteuttamisella saatavan hyödyn kohdistuttava maatalousmaahan ja useampaan kuin yhteen maatalaan.

Jos tuettava toimenpide edellyttää luvan hankkimista viranomaiselta, tuen myöntämisen edellytyksenä on luvan esittäminen.

Jos tuettavaan toimenpiteeseen sisältyy rakentamisinvestointi, hakijan on lisäksi esitettävä rakentamista koskeva suunnitelma, josta käy ilmi rakentamisinvestoinnin toimivuus, tarkoituksenmukaisuus ja ympäristöön sopivuus. Jos tuettavaan toimenpiteeseen sisältyy yhteinen ojitusinvestointi, hakijan on esitettävä ojitushankkeesta vesilain 5 luvun 15 §:n mukainen ojitussuunnitelma. Tuettavasta toimenpiteestä on saatava vesilaissa tarkoitetun valtion valvontaviranomaisen puoltava lausunto, jonka edellytyksenä on, että toimenpide edistää ympäristön tilaa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tilanteista, joissa toimenpide katsotaan aloitetuksi, rakentamista koskevan suunnitelman sisällöstä sekä toimenpiteistä, joiden katsotaan edistävän ympäristön tilaa, kun tuettavaan toimenpiteeseen sisältyy yhteinen ojitusinvestointi. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan säätää rakentamisinvestoinnin teknisistä, taloudellisista, toiminnallisista sekä turvallisuuteen ja ympäristöön liittyvistä seikoista.

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

14 §

Tuen rahoitusta ja määrää koskevat edellytykset

Tukea ei voida myöntää siltä osin kuin julkisen tuen osuus tuettavan toimenpiteen hyväksyttävistä kustannuksista ylittää Euroopan unionin lainsäädännössä säädetyn julkisen tuen enimmäismäärän. Jos kysymys on suunnitelmaan perustuvasta tuesta, tukeen sisältyvän julkisen rahoituksen määrä ei saa ylittää suunnitelmassa määritetyn julkisen rahoituksen enimmäismäärää.

14 a §

Kaksoisrahoituksen kieltö

Tässä laissa tarkoitettua tukea ei voida myöntää toimenpiteelle, johon on myönnetty muuta julkista rahoitusta, jos se aiheuttaa horisontaaliasetuksen 36 artiklassa tarkoitetun kaksinkertaisen rahoituksen.

14 b §

Tuen myöntämisen rajoitukset

Tässä laissa tarkoitettua tukea ei voida myöntää, jos

1) tuen hakija on kuluvan tai kolmen tuen hakemista edeltäneen kalenterivuoden aikana toiminnassaan toistuvasti osoittanut ilmeistä piittaamattomuutta aiemmin tämän lain nojalla myönnetyn tuen ehtojen noudattamisessa;

2) tuen myöntämisen edellytykset on luotu keinotekoisesti, tämän lain tavoitteiden vastaisesti ja järjestelyn ilmeisenä tarkoituksena on ollut kiertää tuen myöntämistä koskevia säännöksiä oikeudettoman taloudellisen hyödyn tavoittelemiseksi;

3) tuen hakija on hakuvuonna tai kolmen sitä edeltäneen kalenterivuoden aikana olennaisesti laiminlyönyt veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien rekisteröitymis-, ilmoitus- tai maksuvelvollisuuksien hoitamisen tai tuen hakijalla on olennaisia maksuhäiriöitä taikka tuen hakijalla on maksukykyyn nähden vähäistä suurempia velkoja perittävänä ulosotossa tai velkoja, jotka on palautettu ulosotosta varattomuusestetodistuksin, ellei tuen myöntämistä pidetä erityisistä syistä tarkoituksenmukaisena;

4) tuen hakijaa koskee tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksen (EU) N:o 651/2014 1 artiklan 4 kohdan a alakohdassa tarkoitettu Euroopan komission aikaisempaan päätökseen perustuva maksamaton perintämääräys, jossa tuki on julistettu sääntöjen vastaiseksi ja sisämarkkinoille soveltumattomaksi;

5) kyseessä on vaikeuksissa oleva yritys; vaikeuksissa olevalla yrityksellä tarkoitetaan 4 kohdassa mainitun komission asetuksen 2 artiklan 18 kohdassa tarkoitettua vaikeuksissa olevaa yritystä.

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

Jos tuen hakija on oikeushenkilö, 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitetut rajoitukset koskevat toimitusjohtajaa ja hänen sijaistaan, hallituksen jäsentä ja varajäsentä, hallintoneuvoston ja siihen rinnastettavan toimielimen jäsentä ja varajäsentä, vastuunalaista yhtiömiestä sekä muuta ylimpään johtoon kuuluvaa. Edellä säädetty koskee myös henkilöä, jolla on suoraan tai välillisesti vähintään 25 prosenttia osakeyhtiön osakkeista tai osakkeiden tuottamasta äänivallasta taikka vastaava omistus- tai määräämisvalta, jos kyseessä on muu yhteisö kuin osakeyhtiö.

Tuen myöntämisen rajoitusten arvioimiseksi voidaan ottaa huomioon 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitetut seikat sellaisista yritys- ja yhteisötietolain (244/2011) 3 §:ssä tarkoitetuista rekisteröidyistä yrityksistä ja yhteisöistä, jotka välittömästi tai välillisesti kytkeytyvät tuen hakijaan tai 2 momentissa tarkoitettuihin henkilöihin.

15 §

Tuettavien toimenpiteiden valinta

Tukea myönnetään 14 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa rajoissa ensisijaisesti sellaisiin toimenpiteisiin, jotka merkittävästi edistävät 1 §:ssä säädettyjä tavoitteita ja, jos tuki sisältyy suunnitelmaan, suunnitelmassa ilmaistuja tavoitteita.

Jos hakemus koskee maatalan investointitukea, tuettavien toimenpiteiden valinnassa on otettava huomioon:

- 1) toimenpiteen vaikutukset tuen kohteena olevan yrityksen talouteen ja kilpailukykyyn;
- 2) toimenpiteen vaikutukset tuen kohteena olevan maatalan tuotanto-olosuhteisiin työympäristön ja eläinten hyvinvoinnin sekä luonnonvarojen kestävä käytön, ympäristön ja ilmaston kannalta.

Jos hakija on maatalousyrittäjien yhteenliittymä, ojitusyhteisö taikka muu kiinteistönomistajien tai vuokraoikeuden haltijoiden ryhmittymä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja perusteita arvioitaessa tarkastellaan yhteisön osakkaiden tai jäsenten yritystoimintaa.

Jos hakemus koskee nuoren viljelijän aloitustukea, tuettavien toimenpiteiden valinnassa on otettava huomioon:

- 1) yritystoiminnan taloudelliset edellytykset;
- 2) tilan tuotantoedellytykset;
- 3) esitetyt tilan kehittämistoimet ja toiminnan kestävyys.

Tarkemmat säännökset tuettavien toimenpiteiden valinnassa käytettävistä perusteista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

16 §

Luotonantaja

Lainaan liittyvää tukea voidaan myöntää sellaista lainaa varten, jonka myöntää Ruokaviraston 52 §:n mukaisesti hyväksymä luotonantaja.

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

18 §

Valtiontakauksen myöntämisen edellytykset

Valtiontakaus voidaan myöntää maatilatalouden kehittämisrahaston käyttösuunnitelmassa vuosittain vahvistetun lainojen pääoman enimmäismäärän rajoissa. Valtiontakauksen kohteena olevien lainojen pääomaa saa samanaikaisesti olla maksamatta enintään 240 miljoonaa euroa. Edellä mainittua määrää laskettaessa otetaan huomioon myös ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten nojalla maatalouden rakenteen parantamiseksi myönnettyjen lainojen pääoma, johon kohdistuvan takaajan vastuun toteutumisesta aiheutuvat menot katetaan maatilatalouden kehittämisrahaston varoista.

---

19 §

Toimenpiteen toteutusaika

Tuettava toimenpide on kokonaisuudessaan toteutettava kahden vuoden kuluessa tuen myöntämisestä. Tuettavan toimenpiteen toteuttamiselle voidaan kuitenkin asettaa lyhyempi määräaika, jos tämä on toimenpiteen toteutustavan tai toiminnan luonteen kannalta perusteltua. Jos tukea rakentamisinvestointiin on myönnetty sellaisen maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tai vesilaisissa tarkoitetun luvan perusteella, joka ei ole saanut lainvoimaa, lasketaan määräaika lupapäätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Jos tukea on myönnetty rakentamisinvestoinnin yhteydessä irtaimiston hankintaan eikä hankintaa voida toteuttaa ennen rakentamisinvestoinnin valmistumista, lasketaan määräaika rakentamisinvestoinnin valmistumisesta.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi pidentää 1 momentissa tarkoitettua määräaikaa hakemuksesta, joka on tehty ennen määräajan päättymistä. Edellytyksenä on, että tuettavan toimenpiteen toteuttaminen on aloitettu 1 momentissa tarkoitettussa määräajassa ja että määräajan pidentämiseen on hyväksyttävä syy. Määräaikaa voidaan pidentää kahdesti enintään vuodeksi kerrallaan. Jos toimenpiteen toteuttamisen pidentämistä koskeva hakemus toimitetaan kohtuullisessa ajassa 1 momentissa tarkoitettua määräajan päättymisen jälkeen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi käsitellä näin toimitetun hakemuksen, jos määräajan noudattamatta jättäminen johtuu hakijan vakavasta terveydentilaa koskevasta muutoksesta tai muusta hakijasta riippumattomasta yllättävästä, ennalta arvaamattomasta tapahtumasta taikka muusta ylivoimaisesta esteestä.

Myönnettäessä tukea investointiin tai aloitustukeen Euroopan unionin osaksi rahoittamin varoin investoinnin toteutusaika tai aloitustuen maksamiselle asetettu aika taikka 1 momentissa tarkoitettu voi jatkua tai sitä voidaan 2 momentissa säädetyin edellytyksin jatkaa pidemmälle kuin sen suunnitelman tai ohjelman varojen käyttöaika, josta tuki on myönnetty. Edellytyksenä on, että tuen loppuosan maksu on mahdollista maatilatalouden kehittämisrahastosta tai valtion talousarvion määrärahasta osoitetuin kokonaan kansallisin varoin.

Tarkemmat säännökset tuettavan toimenpiteen toteuttamiselle asetettavasta määräajasta ja määräajan jatkamisesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

20 §

Tuen käyttöä koskevat ehdot

Tuetun investoinnin kohdetta ei saa pysyvästi tai merkittävässä määrin käyttää muuhun kuin tuen kohteena olevaan yritystoimintaan ennen kuin viisi vuotta on kulunut avustusmuotoisen tuen viimeisen erän maksamisesta ja, jos tuki on lainaan liittyvää tukea, lainan tai sen viimeisen erän nostamisesta. Tuetun investoinnin kohteen omistus- tai hallintaoikeus voidaan kuitenkin luovuttaa toiselle ennen edellä tarkoitettun määräajan päättymistä edellyttäen, että tuen saaja hankkii tilalle sellaista vastaavaa omaisuutta tai toteuttaa sellaisen yritysjärjestelyn, jonka kautta luovutuksen saaja täyttää tuen myöntämisen edellytykset ja tuen kohteena olevan yritystoiminnan luonne ei olennaisesti muutu.

Tuen kohteena olevaa yritystoimintaa ei saa lopettaa eikä olennaisesti supistaa ennen kuin viisi vuotta on kulunut avustusmuotoisen tuen viimeisen erän maksamisesta ja, jos tuki on lainaan liittyvää tukea, lainan tai sen viimeisen erän nostamisesta. Tuen kohteena olevan yritystoiminnan omistus- tai hallintaoikeus voidaan kuitenkin luovuttaa toiselle ennen edellä tarkoitettun määräajan päättymistä edellyttäen, että tuen saaja hankkii tilalle sellaista vastaavaa omaisuutta tai toteuttaa sellaisen yritysjärjestelyn, jonka kautta luovutuksen saaja täyttää tuen myöntämisen edellytykset ja tuetun yritystoiminnan luonne ei olennaisesti muutu.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettuna luovutuksena ei pidetä tuetun investoinnin kohteen tai tuen kohteena olevan yritystoiminnan siirtymistä perintöoikeudellisen saannon tai sellaisen sukupolvenvaihdoksen kautta, jonka yhteydessä on maksettu tukea maatalouden harjoittamisesta luopumiseen tai myönnetty tukea tilanpidon aloittamiseen.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä siitä, miten hankinta on toteutettava, kun 1 momentissa tarkoitettut EU-kynnysarvot eivät ylity, sekä niistä 30 000 euron ylittäviä hankinnoista, joista voidaan jättää ilmoittamatta. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ilmoittamis- ja hankintamenettelyistä sekä säilytettävistä hankinta-asiakirjoista.

Ruokavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tarjouspyynnön sisällöstä, julkistamisesta, tarjousten käsittelystä ja sopimustavoista.

21 §

Kirjanpitovelvollisuus

Tuen saajan on säilytettävä tuettavaa toimenpidettä koskeva kirjanpitoaineisto siten kuin kirjanpitolain 2 luvun 9 ja 10 §:ssä säädetään. Jos kysymys on Euroopan unionin osaksi rahoittamaan suunnitelmaan sisältyvästä tuesta, kirjanpitoon liittyvä aineisto on säilytettävä vähintään kolme vuotta siitä, kun Euroopan komissio suorittaa suunnitelman viimeisen unionin rahoitusosuuden maksun.

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

27 §

Lainan siirtäminen ja lainaehtojen muuttaminen

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tilanteista, joissa lainan ehtojen muuttaminen edellyttää luvan hankkimista, sekä luvan hankkimiselle asetettavasta määräajasta. Ruokavirasto voi antaa tarkemmat määräykset luvan hankkimisessa käytettävistä lomakkeista.

28 §

Hakumahdollisuudesta tiedottaminen

Ruokaviraston tulee tarkoituksenmukaisessa laajuudessa tiedottaa tuen hakumahdollisuudesta, tuen hakemiselle asetettavasta määräajasta, hakemisessa noudatettavasta menettelystä sekä myöntämisen pääasiallisista edellytyksistä ja ehdoista.

29 §

Tuen hakeminen

Tukea haetaan sähköisesti verkkopalvelussa, joka on osa ruokahallinnon tietovarannosta annetussa laissa (560/2021) tarkoitettua ruokahallinnon tietovarantoa. Hakija tunnustetaan vahvalla sähköisellä tunnistamisella, siten kuin vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetussa laissa (617/2009) säädetään.

Ruokavirasto voi 1 momentista poiketen antaa tarkemmat määräykset siitä, että tiettyä tukea tai tiettyjä tukia haetaan muutoin kuin sähköisessä järjestelmässä, jos tukijärjestelmän toimeenpanon kiireellisyys, hakemusten vähäinen määrä tai muu niihin verrattava erityinen syy sitä edellyttää.

Ruokavirasto voi antaa tarkemmat määräykset hakemukseen liitettävistä asiakirjoista, hakemisen menettelyistä sekä suunnitelmien ja selvitysten esitystavasta.

30 §

Määräaika tuen hakemiselle

Tuen hakemiselle asetettavasta määräajasta voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Ruokavirasto voi antaa tarkemmat määräykset tukihakemuksen vastaanottamisen ja käsittelyn teknisestä järjestämisestä, hakemusasiakirjoihin tehtävistä merkinnöistä sekä lomakkeella tehtyjen tukihakemusten siirtämisestä tietojärjestelmään.

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

35 §

Avustusmuotoisen aloitustuen maksaminen

Avustusmuotoista nuoren viljelijän aloitustuen maksua haetaan käyttäen 29 §:n 1 momentissa tarkoitettua verkkopalvelua. Avustus maksetaan kahtena eränä.

Jos aloitustuki on myönnetty ennen tilanpidon aloittamista, avustuksen ensimmäisen erän maksamisen edellytyksenä on, että tuen saaja esittää maksuhakemuksen yhteydessä selvityksen tilanpidon aloittamisesta.

Tarkemmat säännökset avustusmuotoisen aloitustuen maksueristä annetaan valtioneuvoston asetuksella. Ruokavirasto voi antaa tarkemmat määräykset edellä tarkoitetusta selvityksestä.

36 §

Avustusmuotoisen investointituen maksaminen

Investointituen avustuksen maksua haetaan käyttäen 29 §:n 1 momentissa tarkoitettua verkkopalvelua. Tuen maksamista koskevan hakemuksen käsittelyyn sovelletaan, mitä tukihakemuksen käsittelystä 29 §:ssä säädetään.

Ruokavirasto voi 1 momentista poiketen antaa tarkemmat määräykset siitä, että tuen maksua haetaan muutoin kuin sähköisessä järjestelmässä, jos tukijärjestelmän toimeenpanon kiireellisyys, hakemusten vähäinen määrä tai muu niihin verrattava erityinen syy sitä edellyttää.

Maksuhakemukseen on liitettävä tuen maksamisen edellytysten kannalta välttämättömät selvitykset ja tilinpitoasiakirjat.

Avustus voidaan maksaa enintään viidessä erässä. Avustusta maksetaan enintään tukitasoa sekä myönnetyn tuen määrää vastaava osuus maksuhakemukseen sisältyvistä hyväksyttävistä kustannuksista.

Avustuksen maksamisen edellytyksenä on, että tuen saaja on noudattanut tuen ehtoja. Lisäksi maksamisen edellytyksenä on tuen saajalle aiheutuneen menon tosiasiallisuus, lopullisuus ja todennettavuus sekä kohdentuminen tuettavaan toimenpiteeseen. Jos avustusta on myönnetty rakentamisinvestointiin, on viimeisen erän maksamisen edellytyksenä, että rakentamisinvestointi on kokonaisuudessaan toteutunut tukipäätöksen mukaisena.

Tarkemmat säännökset menon tosiasiallisuuden, lopullisuuden ja todennettavuuden arvioinnissa käytettävistä perusteista annetaan valtioneuvoston asetuksella. Avustusmuotoisen investointituen maksueristä ja maksuhakemuksen jättämiselle asetettavasta määräajasta voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset maksun hakemisessa käytettävistä lomakkeista, maksuhakemukseen liitettävistä asiakirjoista sekä suunnitelmien ja selvitysten esittämistä, sähköisen hakemisen menettelyistä, maksuhakemuksen vastaanottamisen ja käsittelyn teknisestä järjestämisestä, hakemusasiakirjoihin tehtävistä merkinnöistä sekä lomakkeella tehtyjen maksuhakemusten siirtämisestä tietojärjestelmään.

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

37 §

Avustusmuotoisen tuen maksun suorittaminen

Avustuksen maksamisesta päättää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus kokoaa myöntämiensä tukien maksupäätöksiä koskevat tiedot ja toimittaa ne Ruokavirastolle. Ruokavirasto vastaa maksupäätöksiin sisältyvien menojen tarkastamisesta ja hyväksymisestä sekä maksujen teknisestä suorittamisesta.

38 §

Nostolupa

Tuen kohteena olevaa lainaa voidaan nostaa kerrallaan enintään korkotukilainan määrää vastaava osuus nostolupahakemukseen sisältyvistä hyväksyttävistä kustannuksista. Nostoluvan myöntämisen edellytyksenä on, että tuen ehtoja on noudatettu. Lisäksi edellytyksenä on tuen saajalle aiheutuneen menon lopullisuus ja todennettavuus sekä kohdentuminen tuettavaan toimenpiteeseen.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin menon tosiasiallisuuden, lopullisuuden ja todennettavuuden arvioinnissa käytettävistä perusteista sekä nostoluvan hankkimiselle asetettavasta määräajasta. Tarkemmat määräykset luvan hakemisessa käytettävistä lomakkeista sekä hakemukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä antaa Ruokavirasto.

39 §

Korkotuen maksaminen

Luotonantajan on haettava korkotuen maksua kultakin korkojaksolta erikseen, kuitenkin enintään kerran kuukaudessa. Ruokaviraston hyväksymä keskusrahailaitos välittää hakemuksen Ruokavirastolle, joka suorittaa maksun keskusrahailaitokselle. Keskusrahailaitos välittää korkotuen luotonantajalle.

Tarkemmat määräykset korkotuen maksun hakemisessa ja välittämisessä noudatettavasta menettelystä antaa Ruokavirasto.

40 §

Tietojen antaminen seuranta varten

Maa- ja metsätalousministeriöllä, Ruokavirastolla ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus saada tuensaajalta suunnitelma-asetuksen 7 artiklassa ja sen liitteessä I tarkoitetut tukien seuranta ja vaikuttavuuden arviointia varten tarpeelliset selvitykset ja seurantatiedot.

Tuen saajan on pyynnöstä esitettävä liiketoimintasuunnitelman toteutumista koskevat selvitykset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä selvitysten ja seurantatietojen sisällöstä. Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset liiketoimintasuunnitelman toimittamisesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

41 §

Tuen kohteena olevan lainan seuranta

Luotonantajan on järjestettävä tuen kohteena olevan lainan hoitamista ja korkotuen kulumista koskeva seuranta. Sen on toimitettava määräajoin Ruokavirastolle lainan myöntämistä, nostamista, lyhentämistä ja korkotukilainan koron suorittamista koskevat tiedot. Luotonantajan on viivytyksettä huolehdittava tuen kohteena olevaa lainaa koskevien muutosten tekemisestä tietojärjestelmiinsä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin niistä tiedoista, joita luotonantajan on toimitettava Ruokavirastolle. Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset tietojen esitystavasta sekä niiden toimittamisessa noudatettavasta menettelystä.

42 §

Seurannan tietojärjestelmä

Tämän lain mukaisten tehtävien seurannassa käytettävään tietojärjestelmään sovelletaan, mitä kehittämistukilain 45 §:n 1 ja 3 momentissa säädetään.

43 §

Tietojen säilyttäminen

Tietojärjestelmään sisältyviä tietoja säilytetään kymmenen vuotta tuen myöntämistä koskevan päätöksen tekemisestä. Jos tukea on myönnetty, tietoja säilytetään kymmenen vuotta avustuksen viimeisen erän maksamisesta tai korkotuen kohteena olevan lainan viimeisen erän nostamisesta, kuitenkin niin kauan kuin korkotukea maksetaan. Valtiontakausta koskevia tietoja säilytetään takauksen voimassaolon ajan tai, jos valtion takaajan vastuu on toteutunut, niin kauan kuin takautumissaatavaa voidaan periä. Jos kysymys on Euroopan unionin osaksi rahoittamaan suunnitelmaan tai ohjelmaan sisältyvästä tuesta, tietoja säilytetään viisi vuotta siitä, kun Euroopan komissio suorittaa suunnitelman tai ohjelman viimeisen unionin rahoitusosuuden maksun.

44 §

Tarkastusoikeus

Maa- ja metsätalousministeriö ja Ruokavirasto voivat suorittaa tuen myöntämiseen, maksamiseen ja käyttöön liittyvien edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvomiseksi tuen myöntäjiin, välittäjiin ja saajiin kohdistuvia tarkastuksia. Vastaava oikeus on tuen välittäjien ja saajien osalta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilla.

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

Ruokavirasto päättää tarkastusten määrästä ja valitsee tarkastuskohteet riskianalyysiin tai tunnusotantaan perustuen, jollei asiasta Euroopan unionin lainsäädännössä muuta säädetä. Ruokavirasto laatii tarkastusstrategian ja tarkastussuunnitelman.

Euroopan unionin varoista osaksi tai kokonaan taikka valtiontukena myönnettyä tukea koskeva tarkastusoikeus on myös Euroopan unionin toimielimellä siten kuin asiasta Euroopan unionin lainsäädännössä säädetään.

Edellä 2 momentissa tarkoitettujen tarkastusten toteuttamistavasta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

45 §

Tarkastuksen suorittaminen

Tarkastus voi koskea valvontatehtävän edellyttämässä laajuudessa tuettavan toimenpiteen ja tuen käytön kannalta merkityksellisiä rakennuksia, rakennelmia, toimitiloja, olosuhteita, tietojärjestelmiä ja asiakirjoja. Tarkastusta ei kuitenkaan saa suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa.

Tarkastuksessa noudatettavasta menettelystä säädetään hallintolain 39 §:ssä. Tarkastuskertomus on toimitettava viipymättä asianomaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä Ruokavirastolle.

11 Luku

Tuen palauttaminen, maksamisen lopettaminen, takaisinperintä sekä vähennykset ja seuraamukset

45 a §

Tuen palauttaminen

Tuen saajan tulee viipymättä palauttaa virheellisesti, liikaa tai ilmeisen perusteettomasti saamansa tuki tai sen osa. Tuen saajan tulee palauttaa tuki tai sen osa myös, jos sitä ei voida käyttää tukipäätöksessä edellytetyllä tavalla. Jos palautettava määrä on enintään 100 euroa, sen saa jättää palauttamatta.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske laskennallisen perusteen mukaan myönnetyn tuen ja toteutuneiden kustannusten välistä erotusta.

46 §

Tuen maksamisen lopettaminen ja takaisinperintä

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on velvollinen lopettamaan tuen maksamisen ja perimään tuen takaisin, jos:

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

- 1) tuen myöntämisen tai maksamisen edellytykset eivät ole täyttyneet;
  - 2) tuen saaja on antanut sellaisen virheellisen tai puutteellisen tiedon, joka on olennaisesti vaikuttanut tuen myöntämiseen tai maksamiseen;
  - 3) tuen ehtoja ei ole noudatettu;
  - 4) tuen saaja ei ole täyttänyt 8 §:n 3 momentissa tarkoitettua sitoumusta;
  - 5) tuen saaja on luovuttanut tai lopettanut tuen kohteena olevan yritystoiminnan taikka supistanut sitä olennaisesti tai luovuttanut tuetun investoinnin kohteen ennen 20 §:ssä säädetyn määräajan päättymistä eikä tilalle ole hankittu vastaavaa omaisuutta tai toteutettu yritysjärjestelyä mainitun pykälän mukaisesti;
  - 6) tuen saaja on asetettu konkurssiin ennen 20 §:ssä tarkoitettua määräajan päättymistä ja tuen saajan toiminnassa on tehty rikoslain (39/1889) 39 luvussa tarkoitettu velallisen rikos;
  - 7) tuen saaja on kieltäytynyt avustamasta tarkastuksessa; tai
  - 8) Euroopan unionin osaksi rahoittamia tai kokonaan kansallisista varoista rahoitettuja maatalouden rakennetukia koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä tätä edellytetään.
- Takaisinperittäväksi on 1 momentin 5 kohdan perusteella määrättävä se osuus maksetun tuen määrästä, joka saadaan vähentämällä omaisuuden käyttöaikaa tai yritystoiminnan toiminta-aikaa vastaava osuus 20 §:ssä tarkoitettua ajasta.
- Jos tuensaaja on jättänyt noudattamatta julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä, tukea ei makseta tai tuen maksatus lopetetaan ja jo maksettu tuki peritään takaisin säädösten vastaisen hankinnan osalta siten kuin horisontaaliasetuksen 61 artiklassa säädetään.
- Perimättä voidaan kuitenkin jättää määrä, joka on enintään 100 euroa ilman korkoja.
- Jos tuki on myönnetty yhteisesti useammalle, vastaavat kaikki tuen saajat yhteisvastuullisesti tuen maksamisesta takaisin. Tuen saajien kesken vastuu jakautuu siinä suhteessa kuin tuen saaja on osallistunut tuen palautusvelvollisuuden perusteena olleeseen toimintaan.

47 §

Takaisinperittäväälle määrälle suoritettava viivästyskorko

Jos takaisinperittävää määrää ei makseta viimeistään 50 §:n 1 momentissa tarkoitettuna eräpäivänä, takaisinperittäväälle määrälle on suoritettava korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua vuotuista viivästyskorkoa. Korko lasketaan sen ajan perusteella, joka alkaa 60 päivää takaisinperintäpäätöksen tekemisajankohdasta ja päättyy saatavan suorittamisajankohtaan tai, jos saatava vähennetään myöhemmin maksettavasta erästä, vähennyksen tekemisajankohtaan.

50 §

Takaisinperintää ja maksamisen lopettamista koskeva päätös

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on tehtävä takaisinperinnästä ja tuen maksamisen lopettamisesta päätös. Päätöksellä vahvistetaan takaisinperittävä määrä ja sen suorittamiselle asetettava eräpäivä, joka on 60 päivän kuluttua takaisinperintäpäätöksen tekopäivästä.

Takaisinperintää koskeva päätös on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sai tiedon 46 §:ssä säädetystä perusteesta ja viimeistään kymmenen vuoden kuluttua tuen viimeisen erän maksamisesta.

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

51 §

Takaisinperintäpäättöksen täytäntöönpano

Ruokavirasto vastaa takaisinperintäpäättöksen täytäntöönpanosta. Takaisinperintä voidaan suorittaa siten, että takaisinperittävä määrä korkoineen vähennetään muusta tuen saajalle maksettavasta tuesta.

Takaisinperintäpäättös voidaan ulosottoimin panna täytäntöön sen jälkeen, kun päätös on saanut lainvoiman. Takaisinperintäsaatava vanhentuu viiden vuoden kuluttua sitä seuranneen vuoden alusta, jona takaisinperintäpäättös on saanut lainvoiman. Muutoin päätöksen täytäntöönpanoon sovelletaan, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

51 a §

Vähennykset ja seuraamukset

Jos maksua koskevassa hallinnollisessa tarkastuksessa tai muussa tarkastuksessa havaitaan, ettei tuen kohteena olevaa toimenpidettä ole toteutettu hyväksytyin suunnitelman mukaisesti tai tuenhakija on maksuhakemuksessaan esittänyt tukeen oikeuttamattomia kustannuksia, tukea ei makseta tai maksettavaa tukea vähennetään. Maksettavaan tukeen liittyvästä hallinnollisesta seuraamuksesta päättää maksupäättöksen tekevä viranomainen.

Seuraamuksissa on otettava huomioon horisontaaliasetuksen 59 artiklassa säädetty. Seuraamuksia ei määrätä horisontaaliasetuksen 59 artiklan 5 kohdan toisen alakohdan a, b ja c kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa eikä muissa niihin verrattavissa tilanteissa.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä tuen vähentämisperusteista sekä vähennysten ja seuraamusten laskennasta.

52 §

Luottolaitoksen hyväksyminen

Ruokavirasto päättää luottolaitoksen tai yhteisön hyväksymisestä toimimaan luotonantajana tai keskusrahallaitoksena. Päätös tehdään hakemuksesta, josta on käytävä ilmi hyväksymisen edellytysten kannalta tarpeelliset tiedot. Hyväksyntä voidaan peruuttaa, jos hyväksymisen edellytykset eivät enää täyty.

Tarkemmat säännökset luotonantajan ja keskusrahallaitoksen hyväksymisen edellytyksistä sekä hyväksymisen hakemisessa noudatettavasta menettelystä annetaan valtioneuvoston asetuksella. Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset hyväksymisen hakemisessa käytettävistä lomakkeista sekä hyväksymisen edellytysten teknisistä yksityiskohdista.

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

54 §

Luotonantajan avustamis- ja tiedonantovelvollisuus

Luotonantajan tulee takauksen kohteena olevaa lainaa hoitaessaan ottaa huomioon valtion etu takaajana. Luotonantajan on viivytyksettä ilmoitettava Ruokavirastolle sellaisista tuen saajan taloudellista asemaa, tuen kohteena olevaa lainaa tai lainan vakuutena olevan omaisuuden arvoa koskevasta muutoksesta, jolla voi olla vaikutusta valtion asemaan takaajana.

Luotonantajalla ja keskusrahallaitoksella on velvollisuus yksilöidystä pyynnöstä luovuttaa maa- ja metsätalousministeriölle, Ruokavirastolle sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuskelle sellaisia tuen saajaa koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä lainaan liittyvän tuen myöntämisen edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvomiseksi.

---

55 §

Valtiontakauksesta perittävät maksut

Edellä 1 momentissa tarkoitettun maksun välittää valtiolle luotonantaja. Ruokavirasto suorittaa luotonantajalle korvauksen edellä tarkoitettun tehtävän hoitamisesta. Korvaus maksetaan maatalouden kehittämisrahaston varoista.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin takauksesta perittävien maksujen määrästä sekä luotonantajalle suoritettavan korvauksen määrästä. Ruokavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä maksujen välittämisessä noudatettavasta menettelystä.

56 §

Valtion takaajan vastuun toteutuminen

Valtion takaajan vastuuseen sekä takautumisoikeuteen liittyvästä edunvalvonnasta vastaa Ruokavirasto

Ruokavirasto voi päättää, että valtion takautumissaatavaa ei peritä sellaiselta tuen saajalta, jonka ei voida katsoa kohtuudella selviytyvän maksusta pysyvän työkyvyttömyyden, pitkäaikaisen työttömyyden, huoltovelvollisuuden tai muun näihin verrattavan syyn perusteella.

---

61 §

Tietojensaantioikeus ja tietojen luovuttaminen

Maa- ja metsätalousministeriön, Ruokaviraston sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten oikeuteen saada ja luovuttaa tämän lain nojalla myönnettyä tukea koskevia tietoja sovelletaan, mitä kehittämistukilain 57 §:ssä säädetään.

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain voimaan tullessa vireillä olevaan hakemukseen ja ennen lain voimaantuloa myönnettyyn tukeen sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä ja määräyksiä.

Edellä 13 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin suunnittelukustannuksiin ei voida tukea myöntää, jos ne ovat aiheutuneet ennen 1 päivää tammikuuta 2023.

Tällä lailla kumotaan maaseutuelinkeinojen rahoituslaki (329/1999). Lain voimaan tullessa vireillä olevaan asiaan sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita maaseutuelinkeinojen rahoituslain säännöksiä. Myös maaseutuelinkeinojen rahoituslain mukaisten tukien ja valtionlainojen lykkäyksen, tuen siirron, lakkauttamisen, irtisanomisen ja takaisinperimisen osalta noudatetaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita maaseutuelinkeinojen rahoituslain säännöksiä.

Tällä lailla kumotaan peruskuivatustoiminnan tukemisesta annettu laki (947/1997). Lain voimaan tullessa vireillä olevaan hakemukseen ja ennen lain voimaantuloa myönnettyyn tukeen sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita peruskuivatustoiminnan tukemisesta annetun lain säännöksiä.

2.

Laki

porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain (986/2011) 114 §, *muutetaan* 2 §:n 3 ja 5 momentti, 6 §:n 1 momentin 17 kohta, 7 §:n 2 momentti, 11 §:n 1 momentti, 14 §:n 1 momentti, 15 §:n 1 momentti, 16 §:n 3 momentti, 40 ja 41 §, 43 §:n 2 momentti, 44 §:n 2—4 momentti, 47 ja 48 §, 49 §:n otsikko ja 2 momentti, 52 §:n 4 momentti, 56 §:n 1 ja 3 momentti, 57 §:n 1 ja 4 momentti, 58 §, 61 §:n 4 momentti, 65 §:n 5 momentti, 66 §:n 4 momentti, 67 §, 68 §:n 2 momentti, 69 §:n 2 momentti, 70 §, 71 §:n 3 ja 4 momentti, 73 §:n 4 momentti, 74 ja 75 §, 89 §:n 2 momentti, 90, 92 ja 93 §, 94 §:n 3 momentti, 23 luvun otsikko, 95 §, 102 §:n otsikko ja 1 momentti, 103 §, 105 §:n 2 ja 3 momentti, 106 §:n 2 ja 3 momentti, 107 ja 109 § ja 127 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 3 ja 5 momentti, 48 §, 49 §:n 2 momentti, 57 §:n 1 ja 4 momentti, 70 § osin, 89 §:n 2 momentti, 92 § ja 114 § laissa 1676/2015, 11 §:n 1 momentti laissa 418/2018 ja 41 § laissa 253/2021,

lisätään 6 §:n 1 momenttiin uusi 18 kohta ja lakiin uusi 7 a, 94 a ja 103 a § seuraavasti:

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

2 §

Soveltamisala

Porotaloustuotteen ja muun maataloustuotteen ensiasteen jalostukseen ja kaupanpitämiseen sekä porotalous- tai luontaiselinkeinotilan toiminnan laajentamiseen porotalouden tai muun luontaiselinkeinon ulkopuolelle myönnettävistä tuista säädetään maaseudun kehittämisen tukemisesta rahoituskaudella 2023—2027 annetussa laissa (/2022). Tätä lakia sovelletaan kuitenkin paikallisten teurastamojen peruskorjausinvestointeihin ja sellaiseen tilalla tapahtuvaan toimintaan, joka on tarpeen eläin- tai kasvituotteen valmistamiseksi ensimyyntiä varten.

Erityisiä etuuksia lukuun ottamatta lakia ei myöskään sovelleta Euroopan unionin rakennerahastojen tai Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston varoista rahoitettavaan tukeen eikä Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan alaan kuuluvaan toimenpiteeseen.

6 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

17) *keskusrahallaitoksella* maatalouden rakennetuista annetun lain 52 §:n 2 momentissa tarkoitettua luottolaitosta tai muuta yhteisöä, jonka Ruokavirasto on hyväksynyt toimimaan keskusrahallaitoksena;

18) *horisontaaliasetuksella* yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta sekä neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2021/2116.

7 §

Tuen rahoitusta ja määrää koskevat edellytykset

Tukea ei voida myöntää siltä osin kuin julkisen tuen osuus tuettavan toimenpiteen hyväksyttävistä kustannuksista ylittää Euroopan unionin lainsäädännössä säädetyn julkisen tuen enimmäismäärän. Jos kysymys on suunnitelmaan perustuvasta tuesta, tukeen sisältyvän julkisen rahoituksen määrä ei saa ylittää suunnitelmassa määritetyn julkisen rahoituksen enimmäismäärää.

7 a §

Tuen myöntämisen rajoitukset

Tässä laissa tarkoitettua tukea ei voida myöntää, jos

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

1) tuen hakija on kuluvan tai kolmen tuen hakemista edeltäneen kalenterivuoden aikana toiminnassaan toistuvasti osoittanut ilmeistä piittaamattomuutta aiemmin tämän lain nojalla myönnetyn tuen ehtojen noudattamisessa;

2) tuen myöntämisen edellytykset on luotu keinotekoisesti, tämän lain tavoitteiden vastaisesti ja järjestelyn ilmeisenä tarkoituksena on ollut kiertää tuen myöntämistä koskevia säännöksiä oikeudettoman taloudellisen hyödyn tavoittelemiseksi;

3) tuen hakija on hakuvuonna tai kolmen sitä edeltäneen kalenterivuoden aikana olennaisesti laiminlyönyt veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien rekisteröitymis-, ilmoitus- tai maksuvelvollisuuksien hoitamisen tai tuen hakijalla on olennaisia maksuhäiriöitä taikka tuen hakijalla on maksukykyyn nähden vähäistä suurempia velkoja perittävänä ulosotossa tai velkoja, jotka on palautettu ulosotosta varattomuusestetodistuksin, ellei tuen myöntämistä pidetä erityisistä syistä tarkoituksenmukaisena;

4) tuen hakijaa koskee tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksen (EU) N:o 651/2014 1 artiklan 4 kohdan a alakohdassa tarkoitettu Euroopan komission aikaisempaan päätökseen perustuva maksamaton perintämääräys, jossa tuki on julistettu sääntöjen vastaiseksi ja sisämarkkinoille soveltumattomaksi;

5) kyseessä on vaikeuksissa oleva yritys; vaikeuksissa olevalla yrityksellä tarkoitetaan 4 kohdassa mainitun komission asetuksen 2 artiklan 18 kohdassa tarkoitettua vaikeuksissa olevaa yritystä.

Jos tuen hakija on oikeushenkilö, 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettuja rajoitukset koskevat toimitusjohtajaa ja hänen sijaistaan, hallituksen jäsentä ja varajäsentä, hallintoneuvoston ja siihen rinnastettavan toimielimen jäsentä ja varajäsentä, vastuunalaista yhtiömiestä sekä muuta ylimpään johtoon kuuluvaa. Edellä säädetty koskee myös henkilöä, jolla on suoraan tai välillisesti vähintään 25 prosenttia osakeyhtiön osakkeista tai osakkeiden tuottamasta äänivallasta taikka vastaava omistus- tai määräämisvalta, jos kyseessä on muu yhteisö kuin osakeyhtiö.

Tuen myöntämisen rajoituksien arvioimiseksi voidaan ottaa huomioon 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettuja seikat sellaisista yritys- ja yhteisötietolain (244/2011) 3 §:ssä tarkoitetuista rekisteröidyistä yrityksistä ja yhteisöistä, jotka välittömästi tai välillisesti kytkeytyvät tuen hakijaan tai 2 momentissa tarkoitettuihin henkilöihin.

11 §

Tuettavan toimenpiteen aloittaminen

Elinkeinonharjoittajan investointitukea, elinkeinonharjoittajan asunnonrakentamistukea, paliskunnan investointitukea ja tutkimusrahoitusta ei myönnetä sellaiseen elinkeinonharjoittajan, paliskunnan tai tutkimusrahoituksen hakijan toimenpiteeseen, jonka toteuttaminen on aloitettu ennen tukihakemuksen jättämistä. Edellä säädetystä poiketen ennen tukihakemuksen jättämistä aiheutuneisiin tuettavaksi haettavaan toimenpiteeseen liittyviin välttämättömiin suunnittelukustannuksiin voidaan tukea kuitenkin myöntää. Paliskunnan aitojen kunnossapitotukea ei myönnetä, jos kunnossapito on aloitettu ennen kuin hakemus on tullut vireille. Nuoren elinkeinonharjoittajan aloitustukea voidaan myöntää, jos tukea on haettu 24 kuukauden kuluessa tilanpidon aloittamisesta.

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

14 §

Tuettavien toimenpiteiden valinta

Tukea myönnetään 7 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa rajoissa ensisijaisesti sellaisiin toimenpiteisiin, jotka merkittävästi edistävät 1 §:ssä säädettyjä tavoitteita ja, jos tuki sisältyy suunnitelmaan, suunnitelmassa asetettuja tavoitteita.

---

15 §

Elinkeinon harjoittaminen

Tukea voidaan myöntää hakijalle, joka harjoittaa tai ryhtyy harjoittamaan porotaloutta porotaloustilalla taikka porotaloutta tai muuta luontaiselinkeinoä luontaiselinkeinotilalla niin, että hän saa siitä pääasiallisen osan toimeentulostaan. Vähintään 80 eloporoa omistavan henkilön katsotaan kuitenkin saavan pääasiallisen osan toimeentulostaan porotaloudesta. Muun luontaiselinkeinoä harjoittavan on saatava vuotuisista tuloistaan luontaiselinkeinoista vähintään määrä, josta säädetään valtioneuvoston asetuksella ja jonka Ruokavirasto määräyksellään vuosittain tarkistaa yleistä ansiökehitystä vastaavaksi.

---

16 §

Hakijan tulot

Valtioneuvoston asetuksella säädetään hakijan ja hänen puolisonsa enimmäistuloista sekä niistä tuloista, jotka otetaan enimmäistuloissa huomioon. Enimmäistulot voidaan eriyttää tukikohteittain. Ruokavirasto tarkistaa määräyksellään enimmäismäärän vuosittain yleistä ansiökehitystä vastaavaksi. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää myös tuloista, joita ei oteta huomioon kokonaistuloissa.

---

40 §

Korkotukilainan koron arviointi

Jos elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on aihetta epäillä lainan koron ylittävän 38 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettun koron, se voi pyytää Ruokavirastoa arvioimaan, täyttääkö lainan korko edellä mainitussa lainkohdassa tarkoitettun edellytyksen. Luotonantajan on toimitettava Ruokavirastolle sen asiassa pyytämä selvitys.

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

41 §

Valtiontakausten enimmäismäärä

Valtiontakaus voidaan myöntää maatilatalouden kehittämisrahaston käyttösuunnitelmassa vuosittain vahvistetun lainojen pääoman enimmäismäärän rajoissa. Valtiontakauksen kohteena olevien lainojen pääomaa saa samanaikaisesti olla maksamatta enintään 240 miljoonaa euroa mukaan lukien lainat, jotka on myönnetty maatalouden rakennetuista annetun lain ja sitä vastaavan aikaisemman lainsäädännön nojalla. Edellä mainittua määrää laskettaessa otetaan huomioon myös ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten nojalla porotalouden ja muiden luontaiselinkeinojen rakenteen parantamiseksi myönnettyjen lainojen pääoma, johon kohdistuvan takaajan vastuun toteutumisesta aiheutuvat menot katetaan maatilatalouden kehittämisrahaston varoista.

43 §

Toimenpiteen toteutusaika

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi pidentää 1 momentissa tarkoitettua määräaikaa hakemuksesta, joka on tehty ennen määräajan päättymistä. Edellytyksenä on, että tuettavan toimenpiteen toteuttaminen on aloitettu 1 momentissa tarkoitettussa määräajassa ja että määräajan pidentämiseen on hyväksyttävä syy. Määräaikaa voidaan pidentää kahdesti enintään vuodeksi kerrallaan. Jos toimenpiteen toteuttamisen pidentämistä koskeva hakemus toimitetaan kohtuullisessa ajassa 1 momentissa tarkoitettun määräajan päättymisen jälkeen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi käsitellä näin toimitetun hakemuksen, jos määräajan noudattamatta jättäminen johtuu hakijan vakavasta terveydentilaa koskevasta muutoksesta tai muusta hakijasta riippumattomasta yllättävästä, ennalta arvaamattomasta tapahtumasta taikka muusta ylivoimaisesta esteestä.

---

44 §

Tuen käyttöä koskevat ehdot

Tuetun investoinnin kohdetta ei saa pysyvästi tai merkittävässä määrin käyttää muuhun kuin tuen kohteena olevaan elinkeinotoimintaan tai paliskunnan toimintaan eikä tuetun asuinrakennuksen käyttötarkoitusta muuttaa ennen kuin viisi vuotta on kulunut avustusmuotoisen tuen viimeisen erän maksamisesta tai, jos tuki on lainaan liittyvää tukea, lainan tai sen viimeisen erän nostamisesta. Tuetun investoinnin kohteen omistus- tai hallintaoikeus voidaan kuitenkin luovuttaa toiselle ennen edellä tarkoitettun määräajan päättymistä edellyttäen, että tuen saaja hankkii tilalle sellaista vastaavaa omaisuutta, jonka kautta tuen kohteena olevan toiminnan luonne ei olennaisesti muutu, tai toteuttaa sellaisen järjestelyn, jossa luovutuksen saaja täyttää tuen myöntämisen edellytykset ja tuen kohteena olevan toiminnan luonne ei olennaisesti muutu.

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

Tuen kohteena olevaa elinkeinotoimintaa tai muuta toimintaa ei saa lopettaa eikä olennaisesti supistaa ennen kuin viisi vuotta on kulunut avustusmuotoisen tuen viimeisen erän maksamisesta tai, jos tuki on lainaan liittyvää tukea, lainan tai sen viimeisen erän nostamisesta. Tuen kohteena oleva elinkeinotoiminta tai siihen liittyvien varojen omistus- tai hallintaoikeus voidaan kuitenkin merkittävältä osin luovuttaa toiselle ennen edellä tarkoitettun määräajan päättymistä edellyttäen, että tuen saaja hankkii tilalle sellaista vastaavaa omaisuutta, jonka kautta tuen kohteena olevan elinkeinotoiminnan tai muun toiminnan luonne ei olennaisesti muutu tai toteuttaa sellaisen järjestelyn, jonka kautta luovutuksen saaja täyttää tuen myöntämisen edellytykset ja tuen kohteena olevan elinkeinotoiminnan tai muun toiminnan luonne ei olennaisesti muutu.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettuna luovutuksena ei pidetä tuetun investoinnin kohteen tai tuen kohteena olevan elinkeinotoiminnan siirtymistä perintöoikeudellisen saannon tai sellaisen sukupolvenvaihdon kautta, jonka yhteydessä on maksettu tukea porotalouden tai luontaiselinkeinojen harjoittamisesta luopumiseen tai myönnetty porotalouden tai luontaiselinkeinojen harjoittajan aloitustukea.

47 §

Hakumahdollisuudesta tiedottaminen

Ruokaviraston on tarkoituksenmukaisessa laajuudessa tiedotettava mahdollisuudesta hakea 5–8 luvussa tarkoitettua tukea, tuen hakemiselle asetettavasta määräajasta, hakemisessa noudatettavasta menettelystä sekä myöntämisen pääasiallisista edellytyksistä ja ehdoista.

48 §

Tuen hakeminen

Tukea haetaan sähköisesti verkkopalvelussa, joka on osa ruokahallinnon tietovarannosta annetussa laissa (560/2021) tarkoitettua ruokahallinnon tietovarantoa. Hakija tunnistetaan vahvalla sähköisellä tunnistamisella, siten kuin vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetussa laissa (617/2009) säädetään. Tukihakemus voidaan tehdä myös tarkoitusta varten vahvistetulla lomakkeella. Lomake voidaan toimittaa suojatulla sähköpostiyhteydellä käyttäen täytettävää pdf-lomaketta tai paperisena. Viimeksi mainittu on allekirjoitettava.

Hakemukseen on liitettävä tuen myöntämisen edellytysten arvioinnin kannalta välttämättömät asiakirjat, selvitykset ja suunnitelmat.

Hakemus liitteineen tallennetaan tietojärjestelmään ja käsitellään sen jälkeen pääosin sähköisesti. Lomakkeella tehty hakemus arkistoidaan sähköisenä, jollei erityisestä syystä muuta johdu.

Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset tuen hakemisessa käytettävistä lomakkeista, 2 momentissa tarkoitetuista liitteistä sekä suunnitelmien ja selvitysten esitystavasta ja sähköisen hakemisen menettelyistä.

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

49 §

Määräaika tuen hakemiselle

Tuen hakemiselle asetettavasta määräajasta ja tukijaksoista voidaan antaa tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella. Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset tukihakemuksen vastaanottamisen ja käsittelyn teknisestä järjestämisestä, hakemusasiakirjoihin tehtävistä merkinnöistä sekä lomakkeella tehtyjen tukihakemusten siirtämisestä tietojärjestelmään.

52 §

Neuvottelu saamelaiskäräjien kanssa

Neuvottelun tulos on toimitettava tiedoksi maa- ja metsätalousministeriölle ja Ruokavirastolle.

56 §

Avustusmuotoisen aloitustuen maksaminen

Avustusmuotoista elinkeinon harjoittajan aloitustuen maksua haetaan noudattaen 48 §:n 1 momentissa säädettyä. Avustus maksetaan kahtena eränä.

Tarkempia säännöksiä avustusmuotoisen aloitustuen maksueristä sekä 2 momentissa tarkoitettujen selvitysten toimittamiselle asetettavasta määräajasta annetaan valtioneuvoston asetuksella. Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset edellä tarkoitetuista selvityksistä.

57 §

Avustusmuotoisen investointituen, asunnonrakentamistuen ja paliskunnalle aitojen kunnossapitoon myönnetyn tuen maksaminen

Porotalous- tai luontaiselinkeinoyritystä varten myönnetyn investointituen ja asunnonrakentamistuen sekä paliskunnan investointituen ja aitojen kunnossapitotuen maksamista haetaan noudattaen 48 §:n 1 momentissa säädettyä. Tuen maksamista koskevan hakemuksen käsittelyyn sovelletaan, mitä tukihakemuksen käsittelystä 48 §:ssä säädetään. Maksuhakemus voidaan tehdä myös 48 §:ssä säädetyn mukaisesti tarkoitusta varten vahvistetulla lomakkeella. Hakemuksen jättämiselle voidaan asettaa kohtuullinen määräaika, joka lasketaan tukipäätöksen tekemisestä tai, jos kyse on tuettavan toimenpiteen viimeisestä maksuhakemuksesta, tuettavan toimenpiteen toteutuksen päättymisestä. Hakemus on toimitettava tuen myöntäneelle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Tarkemmat säännökset menon tosiasiallisuuden, lopullisuuden ja todennettavuuden arvioinnissa käytettävistä perusteista sekä valmiusasteen osoittamisesta annetaan valtioneuvoston ase-

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

tuksella. Avustusmuotoisen investointituen maksueristä ja maksuhakemuksen jättämiselle asetettavasta määräajasta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Tarkemmat määräykset maksun hakemisessa käytettävistä lomakkeista sekä maksuhakemukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä antaa Ruokavirasto.

58 §

Avustusmuotoisen tuen maksun suorittaminen

Edellä 5–9 luvussa tarkoitetun avustuksen maksamisesta päättää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus kokoaa myöntämiensä tukien maksupäätöksiä koskevat tiedot ja toimittaa ne Ruokavirastolle. Ruokavirasto vastaa maksupäätöksiin sisältyvien menojen tarkastamisesta ja hyväksymisestä sekä maksujen teknisestä suorittamisesta.

61 §

Nostolupa

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä menon tosiasiallisuuden, lopullisuuden ja todennettavuuden arvioinnissa käytettävistä perusteista sekä nostoluvan hankkimiselle asetettavasta määräajasta. Tarkemmat määräykset luvan hakemisessa käytettävistä lomakkeista sekä hakemukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä antaa Ruokavirasto.

65 §

Lainan siirtäminen ja lainaehtojen muuttaminen

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tilanteista, joissa lainan ehtojen muuttaminen edellyttää luvan hankkimista, sekä luvan hankkimiselle asetettavasta määräajasta. Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset luvan hankkimisessa käytettävistä lomakkeista.

66 §

Valtionlainan korkoetuuden ja muun lainaan liittyvän tuen sekä valtiontakaukseen sisältyvän tuen käyttäminen

---

Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset menettelystä, jota luotonantajan on noudatettava käyttäessään lainaan liittyvää tukea myöntämäänsä valtionlainaan.

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

67 §

Lainan myöntäminen maatilatalouden kehittämisrahaston varoista luotonantajalle

Ruokavirasto päättää luotonantajan hakemuksesta lainan myöntämisestä luotonantajalle valtionlainojen myöntämistä varten. Lainaa voi hakea keskusrahallaitoksen välityksellä.

Ruokavirasto laatii valtion ja yhden tai usean luotonantajan välisen velkakirjan, allekirjoittaa sen valtion puolesta sekä huolehtii velkakirjan säilyttämisestä ja luovuttamisesta lainansaajalle lainan tultua maksetuksi tai korvatuksi uudella velkakirjalla.

Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset menettelystä varoja valtiolta haettaessa, myönnettäessä ja maksettaessa sekä siitä, milloin luotonantaja voi toimia ilman keskusrahallaitoksen välitystä.

68 §

Valtionlainan tilittäminen

Luotonantajan hyvityshakemuksen johdosta annetun Ruokaviraston päätöksen mukaiset maksut on maksettava seitsemän pankkipäivän kuluessa siitä, kun luotonantaja on saanut päätöksestä tiedon

69 §

Luotonantajan kulujen korvaaminen

Ruokavirasto päättää valtionlainan hoitamisesta luottolaitokselle maksettujen 1 momentissa tarkoitettujen korvauksien perimisestä luottolaitokselta takaisin osaksi tai kokonaan, jos luottolaitos ei ole hoitanut valtionlainaa tässä laissa tai sen nojalla säädetyllä tavalla tai hyvän pankkitavan edellyttämällä tavalla. Takaisinperimiseen voidaan 95 §:n estämättä ryhtyä koko laina-ajan.

70 §

Valtionlainojen varojen välittäminen

Ruokavirasto maksaa valtion luotonantajalle myöntämän lainan keskusrahallaitoksen välityksellä.

Ruokavirasto maksaa hakemuksesta valtionlainan hoitopalkkion keskusrahallaitoksen välityksellä luotonantajalle.

Luotonantajan on maksettava keskusrahallaitoksen välityksellä valtionlainan lyhennykset ja korot Ruokavirastolle maatilatalouden kehittämisrahastoon tuloutettaviksi.

Muutokset, jotka tehdään valtionlainaan yrityksen saneerauksesta annetun lain (47/1993) mukaisessa järjestelyssä tai yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain (57/1993) mukaisessa järjestelyssä, tehdään myös luottolaitoksen ja valtion väliseen velkaan.

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

Ruokavirasto voi antaa määräyksiä siitä, missä tapauksessa luotonantajat voivat toimittaa edellä mainitut tehtävät ilman keskusrahallaitosta.

71 §

Korkotuen maksaminen

Luotonantajan on haettava korkotuen maksua kultakin korkojaksolta erikseen, kuitenkin enintään kerran kuukaudessa. Ruokaviraston hyväksymä keskusrahallaitos välittää hakemuksen Ruokavirastolle, joka suorittaa maksun keskusrahallaitokselle. Keskusrahallaitos välittää korkotuen luotonantajalle.

Tarkemmat määräykset korkotuen maksun hakemisesta ja välittämisestä noudatettavasta menettelystä antaa Ruokavirasto.

73 §

Valtionvastuu

Ruokavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä valtion edun valvomiseen liittyvästä menettelystä.

74 §

Valtionlainoista maksettavat hyvitykset

Ruokavirasto päättää luotonantajalle valtionvastuun perusteella suoritettavasta pääoman ja korkojen hyvityksestä. Ennen hyvityksen vahvistamista Ruokaviraston on selvitettävä, että velallisen ja mahdollisen takaajan maksukyvyttömyydestä johtuva lopullinen menetys on todettu ja ettei menetystä ole voitu kattaa vakuutena olevan omaisuuden myynnistä saaduilla varoilla taikka, jos vakuutena on muu kuin henkilötakaus, muusta vakuudesta. Vakuuden myyntiä ei kuitenkaan vaadita silloin, kun velallinen tai lainasta vastuussa oleva kolmas henkilö saa yrityssaneerausensa tai yksityishenkilön velkajärjestelyssä tai muussa vastaavassa järjestelyssä tai vakuusvastuun järjestelyssä säilyttää vakuutena olevan omaisuuden. Ruokavirasto suorittaa hyvityksen luotonantajalle maatilatalouden kehittämisrahaston varoista.

Lyhennykset ja korot, jotka lainansaaja hyvityksen maksamisen jälkeen suorittaa luotonantajalle, on tilitettävä Ruokavirastolle.

Ruokavirasto päättää luotonantajalle maksetun hyvityksen perimisestä takaisin lainansaajalta siltä osin kuin lainaa tai sen korkoja ei ole maksettu valtiolle. Lainansaajalta voidaan periä luotonantajalle hyvityshakemuksen perusteella maksetusta hyvityksestä vuotuista korkoa korkolain (633/1982) 4 §:ssä tarkoitetun korkokannan mukaan. Tästä on tehtävä merkintä tukipäätökseen.

Hyvitys menetyksistä voidaan jättää suorittamatta luotonantajalle tai hyvityksen määrää alentaa, jos lainan hoitamisessa ei ole noudatettu tätä lakia taikka hyvää pankkitapaa.

Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset hyvityksen hakemisesta ja maksamista koskevasta menettelystä.

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

75 §

Hyvityshakemusten käsittelyaika ja hyvityksiä koskevat viivästyskorot

Ruokaviraston on käsiteltävä valtionlainaa koskeva hyvityshakemus kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun luotonantajan hakemus on saapunut Ruokavirastolle ja velallisen ja mahdollisen takaajan maksukyvyttömyydestä johtunut lopullinen menetys on todettu. Jollei hakemusta sellaisenaan voida ratkaista, määräaika lasketaan siitä, kun viimeinen hakemuksen ratkaisemiseksi välttämätön Ruokaviraston pyytämä lisäselvitys luotonantajalta on saapunut. Jos määräaika ylitetään, valtio on velvollinen suorittamaan ylitysajalta viivästyskorkoa korkolain 4 §:ssä tarkoitettua korkokannan mukaan.

89 §

Liiketoimintasuunnitelman seuranta

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitettujen selvitysten sisällöstä. Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset selvitysten esitystavasta sekä niiden toimittamisesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

90 §

Valtionlainan, korkotukilainan ja valtioneuvoston kohteena olevan lainan seuranta

Luotonantajan on järjestettävä valtionlainan, korkotukilainan ja valtioneuvoston kohteena olevan lainan hoitamista sekä valtionlainaan liittyvän tuen ja muun lainan korkotuen sekä muun lainaan liittyvän tuen kulumista koskeva seuranta. Sen on toimitettava määräajoin Ruokavirastolle lainan myöntämistä, nostamista, lyhentämistä sekä valtionlainan, korkotukilainan ja valtioneuvoston kohteena olevan lainan koron suorittamista koskevat tiedot sekä lainaan liittyvän tuen käyttämistä koskevat tiedot. Luotonantajan on viivytyksettä huolehdittava valtionlainan ja muuta tuen kohteena olevaa lainaa koskevien muutosten tekemisestä tietojärjestelmiinsä.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset niistä tiedoista, joita luotonantajan on toimitettava Ruokavirastolle. Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset tietojen esitystavasta sekä niiden toimittamisessa noudatettavasta menettelystä.

92 §

Tietojen säilyttäminen

Tietojärjestelmään sisältyviä tietoja säilytetään kymmenen vuotta tuen myöntämistä koskevan päätöksen tekemisestä. Jos tukea on myönnetty, tietoja säilytetään kymmenen vuotta avustuksen viimeisen erän maksamisesta taikka valtionlainan tai korkotuen kohteena olevan lainan viimeisen erän nostamisesta, kuitenkin niin kauan kuin korkotukea maksetaan. Valtioneuvoston kohteesta koskevia tietoja säilytetään takauksen voimassaolon ajan tai, jos takaajan vastuu on toteutunut, niin kauan kuin takautumissaatavaa voidaan periä. Valtionlainaa koskevia tietoja on säilytettävä niin

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

kauan kuin luottolaitoksella on valtionlainaa koskeva saaminen lainansaajalta tai, jos luotonantaja on hakenut valtionlainan hyvitystä Ruokavirastolta, kunnes hyvitystä koskeva hakemus on lainvoimaisesti ratkaistu. Jos kysymys on Euroopan unionin osaksi rahoittamaan suunnitelmaan tai ohjelmaan sisältyvästä tuesta, tietoja säilytetään lisäksi viisi vuotta siitä, kun Euroopan komissio suorittaa suunnitelman tai ohjelman viimeisen Euroopan unionin rahoitusosuuden maksun.

93 §

Tarkastusoikeus

Maa- ja metsätalousministeriö ja Ruokavirasto voivat suorittaa tuen myöntämiseen, maksamiseen ja käyttöön liittyvien edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvomiseksi tuen myöntäjiin, maksajiin, välittäjiin ja saajiin kohdistuvia tarkastuksia. Vastaava oikeus on tuen välittäjien ja saajien osalta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella. Mainituilla viranomaisilla on tiedonsaantioikeus salassapitosäännöksistä riippumatta.

Ruokavirasto päättää tarkastusten määrästä ja valitsee tarkastuskohteet riskianalyysiin tai satunnaisotantaan perustuen, jollei asiasta Euroopan unionin lainsäädännössä muuta säädetä. Ruokavirasto laatii tarkastusstrategian ja tarkastussuunnitelman.

Euroopan unionin varoista osaksi tai kokonaan taikka valtiontukena myönnettyä tukea koskeva tarkastusoikeus on myös Euroopan unionin toimielimellä siten kuin asiasta Euroopan unionin lainsäädännössä säädetään.

Edellä 2 momentissa tarkoitettujen tarkastusten toteuttamistavasta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

94 §

Tarkastuksen suorittaminen

Tarkastuksesta on laadittava tarkastuskertomus, joka toimitetaan viipymättä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä Ruokavirastolle.
-----

23 Luku

Tuen palauttaminen, maksamisen lopettaminen, takaisinperintä sekä vähennykset ja seuraamukset

94 a §

Tuen palauttaminen

Tuen saajan tulee viipymättä palauttaa virheellisesti, liikaa tai ilmeisen perusteettomasti saamansa tuki tai sen osa. Tuen saajan tulee palauttaa tuki tai sen osa myös, jos sitä ei voida käyttää

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

tukipäätöksessä edellytetyllä tavalla. Jos palautettava määrä on enintään 100 euroa, sen saa jättää palauttamatta.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske laskennallisen perusteen mukaan myönnetyn tuen ja toteutuneiden kustannusten välistä erotusta.

95 §

Tuen maksamisen lopettaminen ja takaisinperintä

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on velvollinen lopettamaan 5–8 luvussa tarkoitettun tuen maksamisen ja perimään tuen takaisin, jos:

- 1) tuen myöntämisen tai maksamisen edellytykset eivät ole täyttyneet;
- 2) tuen saaja on antanut sellaisen virheellisen tai puutteellisen tiedon, joka on olennaisesti vaikuttanut tuen myöntämiseen tai maksamiseen;
- 3) tuen ehtoja ei ole noudatettu;
- 4) tuen saaja ei ole täyttänyt 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua sitoumusta;
- 5) tuen saaja on luovuttanut tai lopettanut tuen kohteena olevan elinkeinotoiminnan taikka su-pistanut sitä olennaisesti tai luovuttanut tuetun investoinnin kohteen taikka asuntorahoituksella tuetun asuinrakennuksen ennen 44 §:ssä säädetyn määräajan päättymistä eikä tilalle ole hankittu uutta vastaavaa omaisuutta tai toteutettu järjestelyä mainitun pykälän mukaisesti;
- 6) tuen saaja on asetettu konkurssiin ennen 44 §:ssä tarkoitettun määräajan päättymistä ja tuen saajan toiminnassa on tehty rikoslain (39/1889) 39 luvussa tarkoitettu velallisen rikos;
- 7) tuen saaja on kieltäytynyt avustamasta tarkastuksessa; tai
- 8) Euroopan unionin kokonaan tai osaksi rahoittamia tai kokonaan kansallisista varoista rahoit-tettuja maatalouden rakennetukia koskeva Euroopan unionin lainsäädäntö tätä edellyttää.

Takaisinperittäväksi on 1 momentin 5 kohdan perusteella määrättävä se osuus maksetun tuen määrästä, joka saadaan vähentämällä omaisuuden käyttöaikaa tai elinkeinotoiminnan toiminta-aikaa vastaava osuus 44 §:ssä tarkoitettusta ajasta.

Jos tuensaaja on jättänyt noudattamatta julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä, tukea ei makseta tai tuen maksatus lopetetaan ja jo maksettu tuki peritään takaisin säädösten vastaisen hankinnan osalta siten kuin horisontaalasetuksen 61 artiklassa säädetään.

Perimättä voidaan kuitenkin jättää määrä, joka on enintään 100 euroa ilman korkoja.

Jos tuki on myönnetty yhteisesti useammalle, vastaavat kaikki tuen saajat yhteisvastuullisesti tuen maksamisesta takaisin. Tuen saajien kesken vastuu jakautuu siinä suhteessa kuin tuen saaja on osallistunut tuen palautusvelvollisuuden perusteena olleeseen toimintaan.

Takaisinperittäväksi määrätty tuki on maksettava takaisin viimeistään vuoden kuluessa elin-keino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä.

102 §

Takaisinperintää ja maksamisen lopettamista koskeva päätös

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on tehtävä takaisinperinnästä ja tuen maksamisen lopettamisesta sekä valtionlainan määräämisestä irtisanottavaksi päätös. Päätöksellä vahviste-

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

taan takaisinperittävä tai irtisanottava määrä, 99 §:ssä tarkoitettu korko sekä niiden suorittamiselle asetettava eräpäivä.

---

103 §

Takaisinperintäpäätöksen täytäntöönpano

Ruokavirasto vastaa tuen takaisinperintää koskevan päätöksen täytäntöönpanosta. Takaisinperintä päätöksen perusteella voidaan suorittaa siten, että takaisinperittävä määrä korkoineen vähennetään muusta tuen saajalle maksettavasta tuesta. Valtionlainan ja sen koron perinnästä vastaa kuitenkin lainan myöntänyt luottolaitos.

Takaisinperintäpäätös voidaan ulosottoin panna täytäntöön sen jälkeen, kun päätös on saanut lainvoiman. Takaisinperintäsaatava vanhentuu viiden vuoden kuluttua sitä seuranneen vuoden alusta, jona takaisinperintäpäätös on saanut lainvoiman. Muutoin päätöksen täytäntöönpanoon sovelletaan, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

Valtionlainan irtisanominen ja takaisinperintäkoron periminen kuuluvat kuitenkin lainan myöntäneelle luottolaitokselle.

103 a §

Vähennykset ja seuraamukset

Jos maksua koskevassa hallinnollisessa tarkastuksessa tai muussa tarkastuksessa havaitaan, ettei tuen kohteena olevaa toimenpidettä ole toteutettu hyväksytyt suunnitelman mukaisesti tai tuenhakija on maksuhakemuksessaan esittänyt tukeen oikeuttamattomia kustannuksia, tukea ei makseta tai maksettavaa tukea vähennetään. Maksettavaan tukeen liittyvästä hallinnollisesta seuraamuksesta päättää maksupäätöksen tekevä viranomainen.

Seuraamuksissa on otettava huomioon horisontaaliasetuksen 59 artiklassa säädetty. Seuraamuksia ei määrätä horisontaaliasetuksen 59 artiklan 5 kohdan toisen alakohdan a, b ja c kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa eikä muissa niihin verrattavissa tilanteissa.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä tuen vähentämisperusteista sekä vähennysten ja seuraamusten laskennasta.

105 §

Luotonantajan avustamis- ja tiedonantovelvollisuus

Luotonantajan tulee ottaa huomioon valtionlainaa hoitaessaan valtion etu luotonantajana samoin kuin takauksen kohteena olevaa lainaa hoitaessaan valtion etu takaajana. Luotonantajan on viivytyksettä ilmoitettava Ruokavirastolle sellaisista tuen saajan taloudellisesta asemasta, tuen kohteena olevaa lainaa tai lainan vakuutena olevan omaisuuden arvoa koskevasta muutoksesta, jolla voi olla vaikutusta valtion asemaan luotonantajana tai takaajana.

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

Luotonantajalla ja keskusrahallaitoksella on velvollisuus yksilöidystä pyynnöstä luovuttaa maa- ja metsätalousministeriölle, Ruokavirastolle sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuskelle sellaisia tuen saajaa koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä lainaan liittyvän tuen myöntämisen edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvomiseksi.

---

106 §

Valtiontakauksesta perittävät maksut

Edellä 1 momentissa tarkoitettun maksun välittää valtiolle luotonantaja. Ruokavirasto suorittaa luotonantajalle korvauksen edellä tarkoitettun tehtävän hoitamisesta. Korvaus maksetaan maatalouden kehittämisrahaston varoista.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset takauksesta perittävien maksujen määrästä ja määräytymistavasta sekä luotonantajalle suoritettavan korvauksen määrästä. Ruokavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä maksujen välittämisessä noudatettavasta menettelystä.

107 §

Valtion takaajan vastuun toteutuminen

Valtion takaajan vastuuseen sekä takautumisoikeuteen liittyvästä edunvalvonnasta vastaa Ruokavirasto.

Ruokavirasto voi päättää, että valtion takautumissaatavaa ei peritä sellaiselta tuen saajalta, jonka ei voida katsoa kohtuudella selviytyvän maksusta pysyvän työkyvyttömyyden, pitkäaikaisen työttömyyden, huoltovelvollisuuden tai muun näihin verrattavan syyn perusteella.

Takaajan vastuun toteutumisesta aiheutuvat maksut suoritetaan maatalouden kehittämisrahaston varoista. Takautumisoikeuden perusteella saadut korvaukset tilitetään mainittuun rahastoon.

109 §

Tietojensaantioikeus ja tietojen luovuttaminen

Maa- ja metsätalousministeriöllä, Ruokavirastolla sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada muulta viranomaiselta tai julkista tehtävää hoitavalta taholta sellaisia hakijaa tai tuen saajaa, tämän terveydentilaa, taloudellista asemaa ja liike- tai ammattitoimintaa, julkisista varoista myönnettyä rahoitusta tai muuta tuen kannalta merkityksellistä olosuhdetta koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä tukea koskevan asian käsittelemiseksi.

Edellä 1 momentissa mainituilla viranomaisilla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada maksutta Verohallinnolta luonnollista henkilöä, tuen hakijaa ja tuen saajaa koskevat tiedot veroihin sekä muulta viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitavalta edellä mainittuja tahoja koskevat tiedot lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin **taikka Tullin perimiin maksuihin** liittyvien rekisteröitymis-, ilmoitus- ja maksuvelvollisuuksien hoitamisesta, toi-

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

minnasta, taloudesta sekä edellä mainittujen tahojen kytkennöistä ja niissä mahdollisesti esiintyneistä puutteellisuuksista edellä mainittuihin velvollisuuksiin liittyen, jos tiedot ovat välttämättömiä tuen myöntämiseksi, maksamiseksi tai tuen käytön valvomiseksi.

Maa- ja metsätalousministeriöllä, Ruokavirastolle sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus luovuttaa muulle viranomaiselle ja julkista tehtävää hoitavalle taikka Euroopan unionin toimielimelle sellaisia tässä laissa säädettyä tehtävää hoidettaessa saatuja tuen saajaa koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä viranomaiselle, julkista hallintotehtävää hoitavalle tai toimielimelle säädetyn tarkastustehtävän suorittamiseksi tai sen valvomiseksi, että Euroopan unionin lainsäädäntöä on noudatettu.

Edellä 1–3 momentin perusteella saatuja tietoja ei saa käyttää muuhun kuin siihen tarkoitukseen, johon niitä on pyydetty.

127 §

Menettelyä koskevat poikkeukset

Ruokavirasto voi antaa 118–126 §:ssä tarkoitettuja asioita käsiteltäessä tarvittavista asiakirjoista tarkempia määräyksiä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain voimaan tullessa vireillä olevaan hakemukseen ja ennen lain voimaantuloa myönnettyyn tukeen sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä ja määräyksiä.

Edellä 11 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin suunnittelukustannuksiin ei voida tukea myöntää, jos ne ovat aiheutuneet ennen 1 päivää tammikuuta 2023.

3.

Laki

kolttalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kolttalain (253/1995) 2 a §, 8 §:n 3 ja 4 momentti, 55 §:n 1 momentti, 55 a § ja 65 §:n 2 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 2 a §, 8 §:n 3 ja 4 momentti, 55 a § ja 65 §:n 2 momentti laissa 1677/2015 ja 55 §:n 1 momentti laissa 1474/2009 seuraavasti:

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

2 a §

Suhde Euroopan unionin lainsäädäntöön ja suunnitelmaan

Mitä porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain (986/2011), jäljempänä *porotalouden rakennetukilaki*, 5 §:ssä tai sen nojalla taikka mainitun lain 8 §:ssä säädetään, sovelletaan myönnettäessä tässä laissa tarkoitettuja tukia.

8 §

Eräät muun lainsäädännön mukaiset tukitoimenpiteet

Muuta kuin maataloutta ja kalastusta koskevaan 3 §:n 2 momentissa tarkoitettuun yritystoimintaan tuki myönnetään noudattaen, mitä maaseudun kehittämisen tukemisesta rahoituskaudella 2023—2027 annetussa laissa (/2022) säädetään, kuitenkin niin, että tuki rahoitetaan kokonaan kansallisista varoista. Toimenpiteeseen voidaan myöntää avustuksen lisäksi tässä laissa tarkoitettua tuettua lainaa ja valtiontakausta.

Kalastuksen tukemisesta säädetään Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastosta annetussa laissa (997/2021). Tätä lakia sovelletaan kuitenkin 9 §:ssä tarkoitettuihin kalastusta koskeviin erityisiin oikeuksiin sekä tällaisen oikeuden perusteella rakentamiseen myönnettävään tukeen.

55 §

Täytäntöönpanoviranomaiset

Maa- ja metsätalousministeriö, Ruokavirasto, Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Inarin kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen sekä Metsähallitus huolehtivat tämän lain täytäntöönpanosta. Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanossa noudatettavasta menettelystä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

---

55 a §

Tiedonsaantioikeus ja tietojen luovuttaminen

Tätä lakia toimeenpantaessa maa- ja metsätalousministeriön, Ruokaviraston ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen oikeuteen saada ja luovuttaa tietoja sovelletaan porotalouden rakennetukilain 109 §:ä.

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

65 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Ruokavirasto antaa määräykset kauppakirja- ja velkakirjakaavoista, hakemus- ja päätöskaa-voista sekä muista tämän lain toimeenpanoa varten tarpeellisista kaavoista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain (657/1966) 2 §, 2 a §:n 2 mo-
mentti ja 3 §:n 4 momentti,
sellaisena kuin ne ovat 2 § ja 3 §:n 4 momentti laissa 33/2014 ja 2 a §:n 2 momentti laissa 424/
2007 seuraavasti:

2 §

Maatilatalouden kehittämisrahaston muodostavat asutusrahastoon kuuluneet varat, rahaston toiminnasta kertyvät tai lahjoituksina saadut varat sekä ne varat, jotka valtion talousarviossa rahastoon siirretään sekä yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman hallinnoinnista annetun lain (/20) §:n nojalla rahaston varoista rahoitetun tuen osarahoituksena rahastoon tuloutetaan.

2 a § §

Jollei lailla toisin säädetä, Maatilatalouden kehittämisrahaston hallintoa, kirjanpitoa ja maksuliikennettä hoitaa muilta kuin 1 momentissa mainituilta osin Ruokavirasto. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin kyseisistä Ruokaviraston tehtävistä.

Valiokunnan mietintö MmVM 15/2022 vp

3 §

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoja käytettäessä on erityisesti edistettävä maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007), maaseudun kehittämisen tukemisesta rahoituskaudella 2023—2027 annetun lain (/20) ja porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuesta annetun lain (986/2011) mukaisia tavoitteita.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 11.11.2022

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Anne Kalmari kesk
varapuheenjohtaja Ritva Elomaa ps
jäsen Markku Eestilä kok
jäsen Seppo Eskelinen sd
jäsen Satu Hassi vihr
jäsen Mikko Lundén ps
jäsen Anders Norrback r (osittain)
jäsen Raimo Piirainen sd
jäsen Jenni Pitko vihr
jäsen Juha Pylväs kesk
varajäsen Tiina Elo vihr
varajäsen Janne Sankelo kok
varajäsen Katja Taimela sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Susanna Paakkola